...хэ-Кударын МТС-эй комбайнер Иван Георгиевич Емельянов амяарлан хуряалга дээрэ „С-4“ ...омбайнаар удэртөө 18—20 гектарай таряа суглуулжа сохино. Энэ нүхэрһөө жэшээ абагты!

...И ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

...урят-Монголой ҮНЭН

...ПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

...(8107) | 1956 оной августын 25, суббото | Сэн 20 мүнгэн

...оведүүдэй хүндэтэ зорилго

...оммунистическэ партиин ...съездын түүхэтэ шиидхэбэ...нүүдээр зоригжоһон горо...уд болон хүдөө нютагуудай ...алшад шэнэ табанжэлэй ...алгабариис дүүргэхын, үлүү... дүүргэхын түлөө социали...ческэ мүрысөөндэ шэнэ ху...тэйгөөр оролсонхой. Хүдөө... ажалшад орооһо таряа, ...ртаабха, овощь хайшан гээл ... ехээр абахын, гүрэндөө ...лай продукци хайшан гээл ...ехээр үгэхын түлөө мүры... дэлгэрүүлэн, мүнөө үнэн ...рхэнһөө оролдожо байна.

Социалистическэ мүрысөөн ...аа бүхы арад зоной хүсэн ...ындэр, патриотическа хүдэ...н мүн. Тиимэһээ Соведүүд ...рысөөндэ үдэр бүри анха...аа хандуулха, тэрэниие ша...араар эмхидхэхэ, тодор...гоор хүтэлбэрилхэ зэргэтэй.

Колхознигуудай дунда дэл...рһэн социалистическэ мүры... хүтэлбэрилгөөр Мухаршэ...ой аймагай Хонхолойн сель...ет (түрүүлэгшэнь нүхэр ...трофанов) нилээд ехэ ам...лта туйлаһан байна. Ажа... болон культурна байгуу...лтын түсэбые харьяата тос...нууд болон колхозуудтаа ...жалтатайгаар дүүргэхэ та...ар энэ сельсовет эмхидхэлэй ...хэн хүдэлмэри ябуулна. «...скра» колхозой ажахын ...жэлтэдэ сельсовет саг үр...лжэ туһалдаг юм. Энэ кол... хабарай тарилгада эрхим ...йнаар бэлэдхэжэ, тэрэнээ ...ротехническэ богони болзор ...о, шанар һайнтайгаар үнгэр...һэн байна. Мүн эбэртэ бодо ...л үсхэбэрилхэ түсэб 100 ...роцент, хони ямаа — 105,5, ...хай — 138,6 процент дүүр...дэһэн, хонин бүриһөө 3 ки...грамм нооһон хайшалагда...н байна. Хүдөө ажахын про...уктнуудые гүрэндэ тушаалга ...худалдалгаар колхозууд бо... хубиин сектор даалгабаряа ...йнаар дүүргэжэ байнхай.

...Гэхэтэй хамта, республикын ...өө олон сомсоведүүд мүры...өөндэ оройдоошье хабаардаг...үйһөө гадна, эмхидхэлэй ...аршье хүдэлмэри ябуулдаг...й байха юм. Зэдын аймагай Боргойн сомоной Совет (түрүүлэгшэнь нүхэр Дашиев) сессинүүдээшье зарлахаяа болишоо шахуу, хаа-яа болохо доншье тэрээн дээрээ тодорхой, ажахын гол асуудалнуудые хэлсэдэггүй, колхознигууд, совхозой хүдэлмэришэдэй дунда мүрысөө эмхидхэхэ тухай һанаандаашье оруулдаггүй байһаар. Энэ сомсоведэй депутадуудынь эдэбхи үүсхэлгүйгөөр хүдэлдэг, саг үргэлжынь комиссинууд уялгаяа дүүргэдэггүй, тэдээндэ ямаршье эрилтэ табигдадаггүй байна.

Олон договорнуудай баталагдажа дансада хадагдаал һаань, мүрысөөн һайнаар эмхидхэгдэжэ байна гэжэ тоолодог ушарнууд үшөө олон сомсельсоведүүдтэ үзэгдэһөөр. Хүнгэнөөр үгэеэ үгэжэ, гоё-гоё уялгануудые абаад лэ, «дүүргэхэбди, үлүүлэн дүүргэхэбди» гэжэ хооһон шууяа гаргадаг иимэрхүү ябадал саашаа тэсэшэгүй болоо. Нютагай Соведүүд иимэ баримтануудтай эбсэхэ ёһогүй.

Мүнөө малай тэжээл бэлэдхэлгын, таряа хуряалгын үедэ социалистическэ мүрысөөнэй дүлые улам бадарааха, мүрысөөе үдэр бүхэндэ бодотоор хүтэлбэрилхэ гээшэ сомоной болон сельсоведүүдэй арюун уялгань болоно. Малай тэжээл бэлэдхэлгэ, таряа хуряалга дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан колхознигууд, механизаторнуудые, городуудһаа, аймагай центрнүүдһээ эльгээгдэһэн хүдэлмэрилэгшэд болон һурагшадые бултыень мүрысөөндэ хабаадуулха, тэдэнэй ажалай үүсхэлые саг дары дэмжэхэ, түрүүшүүлэй дүршэлые бүхы ажалшадай шадабари болгон дэлгэрүүлхэ, ажал хүдэлмэридөө түрүү дүршэл ба наукын туйлалтые хэрэглэхэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ ябадалда һаад хэдэг ушарнуудые эрид усадхаха, мүрысөөнэй дүнгүүдые үргэлжэ гаргажа байха — эдэ бүгэдэ хадаа сомсоведүүдэй шухалын шухала зорилгонуудай нэгэниинь болоно.

Магтаалтай машинистнууд

Һүүлэй мэдээгээр, Кударын аймагай колхозуудта мянга гаран гектар таряан хуряагдаба. Тэрэнэй ехэнхинь амяарлан хадагдаһан байха юм.

Хуряалга дээрэ 15 лафетнэ жатка болон хэдэн олон комбайнууд хүдэлжэ байна. Ленинэй, Молотовой, Маленковой нэрэмжэтэ колхозуудта хуряалга эмхитэйгээр ябажа байнхай.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо Ехэ-Кударын МТС-эй комбайнер нүхэр Доржижапов лафетнэ жатка дээрэ ажаллаха зуураа, үдэртөө 25—30 гектар хадана. Энэ колхоз шэнэ ургасаяа гүрэндэ тушаажа эхилээ, түрүүшын 29 центнер таряан бэлэдхэлэй пунктда ороо.

Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо лафетнэ жаткын машинист Иннокентий Жарников, Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо нүхэр Андреев гэгшэд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Мүн Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо комбайнер Иван Емельянов үдэртөө 18—20 гектар таряа хуряана.

Харюусалгагүй ябадалай хойшолонгууд

Мүнөө жэлдэ Баргажанай аймагай колхознигууд Хүйтэнэй МТС-эй механизаторнуудтай хамта орооһото культурануудай яһала һайн ургаса ургуулаа. XVIII партсъездын, Ворошиловай нэрэмжэтэ болон бусад зарим колхозуудай полинууд дээрэ таряанай ургаса илангаяа һайн.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ колхозуудай полинууд дээрэ шэнэ ургасын таряан хадагдажа эхилбэ. Уланай сомоной Сталинай, мүн Ворошиловай нэрэмжэтэ болон бусад хэдэн колхозуудай полинууд дээрэ түрүүшын хэдэн зуун гектарай таряан хадагдаад байна.

Энэ жэлдэ аймагай колхозууд таряанайнгаа талмайн 2 мянган гектарые амяарлан хуряаха түсэбтэй юм. Түсэбөөр хараалагдаһан полинуудые амяарлан хадаа һаа, хуряалгын болзорые нилээд богонидхожо ургасын гээлтэ хоролтые усадхаха арга олдохо байһан юм. Теэд эндэхи колхозуудта таряа амяарлан хуряаха түрүү арга тоогдоногүй. Хуряалгын урда тээ таряа амяарлан хуряаха 6 комбайн бэлдэгдэһэншье һаа, колхозуудта үнэндөө нэгэшье гектар таряан амяарлан хуряагдаагүй байһаар.

Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, Хүйтэнэй МТС-эй, мүн харьяата колхозуудайнь хүтэлбэрилэгшэд мүнөө жэлдэ таряагаа амяарлан хуряахаяа һанаашалнатүй.

МТС-эй хүтэлбэрилэгшэдэй, тон түрүүндэ, главна агроном нүхэр Лапинай дуугайханаар һуужа байхада Ворошиловай нэрэмжэтэ, «Большевик» колхозуудта таряан лобогрейкээр хадагдажа байна. Иигэжэ, таряа лобогрейкээр хадахада комбайнаар сэхэ хуряаһанда ороходоо һураггүй доро юм. Юундэб гэхэдэ, һүүлдэ боолтонуудые боохоДо, бухалнуудые зөөхэ, сомоходо таряан ехээр айража, гээлтэ хоролтодо ородог байна. Мүн хүдэлмэришье ехээр хүндэрдэг, гаргаша ехэтэй болодог юм.

Комбайнова паркаяа дүүрэн хүсөөрнь ашаглаа һаа, ургасаяа саг болзортонь хуряажа абаха гүйсэд арга боломжо бии байна. Тиимэ аад, лобогрейкээр таряа хадажа байхадаа яана гээшэб? Али магад Хүйтэнэй МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд таряагаа иигэжэ хадажа байхадаа амяарлан хуряажа байнабди гэжэ һанана гү?!

Карл Марксын, Ленинэй, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд таряа хуряалгаяа хэлэшэгүйгөөр удааруулжа байна. Эдэ колхозуудай полинууд дээрэ бүхы таряаниинь эдеэшэнхэй. Үргэлжэ ехэ полинууд хатажа, шаралшоод байна. Теэд эдэ колхозууд таряа хуряалгадаа үшөөл шиидэжэ ороодүй байһаар.

Мүнөө ургаса хуряалтын ябаса дээрэһээ харахада Баргажанда бэрхэтэй байдал тохёолдонхой. Тиимэһээ нэгэшье пүүд ороoһо гээлтэ хоролтодо оруулхагүйн түлөө хуряалгын хүдэлмэриие шууд түргэн ябуулха саг ерээ.

Н. Кузьмин.

Хуряалгын эгээл һайн арга

Урда жэлнүүдтэ «С-4» комбайнаар таряа хадахадаа үдэр соо арай гэжэ 6—7 гектар хуряадаг байгаабди. Харин мүнөө жэл амяарлан хуряаха арга хэрэглэһэнэй ашаар «С-4» комбайнаар 16—20 гектар хуряажа болохо байна. Би «С-4» комбайн даажа абаад, Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо лафетнэ жаткаар хадаһан таряае суглуулнаб.

Түрүүшээр энэ шэнэ аргын үлүү һайн байһые мэдээгүй, комбайнда табигдаһан валнуудые суглуулха түхеэрэлгын шанарые шэнжээгүй байхадаа, «биратай юумэ болохо аал даа» гэжэ һанагша һэм.

Теэд мүнөө хуряажа эхилхэдээ тад ондоо, ехэл баяртай байнабди. Августын 18-да эхилжэ хуряахадаа 12 гектар дээрэхи валнуудые суглуулааб. Үглөө үдэрынь хүдэлхэдөө 16 гектар хуряаһан байнаб.

Энэ түрүүшын хоёр үдэрэй ажал дээрэһээ хараад үзэхэдэ, үдэртөө «С-4» комбайнаар 20 гектар хуряажа болохо байна. Тиимын тула Ставропольско хизаарай түрүү комбайнернуудай дүй дүршэлые шудалжа, ажалайнгаа бүтээсые улам бүри дээшэлүүлхын хойноһоо оролдожо байнабди.

Таряа амяарлан хуряахада ехэл һайн байна. Валнууд соо элдэб буртаг үбһэн түрүүн хосорно, таряан залаадаа хүсэд хатуужана. Комбайнһаа гараһан ороoһомнай 18 процент шиигтэй байна. Тиимэһээ тэрэ таряае зернопультаар нэгэ дахин хиидхээд лэ, гүрэндэ тушаахада болоно бшуу.

Амяарлан хуряалга дээрэ комбайнаа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, үдэртөө 20 гектар хуряахын түлөө тэмсэнэбди.

Иван Емельянов, Ехэ-Кударын МТС-эй комбайнер.

Эрид хубилалта хэхэ хэрэгтэй

Мүнөө жэлдэ ногооной тараса муу, тиимэһээ түрүүшээр үбһэ сабшалтада косилкануудые ябуулһанай хэрэггүй гэжэ Сэлэнгын МТС-эй, тэрэнэй харьяата колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд шиидэһэн байгаа. Түрүүшын үдэрнүүдтэ нээрээшье ногооe гараар түүбэрилэн сабшаха хэрэгтэй байһан юм. Теэд июль һарын тэнгээр хэдэн хоног соо бороо орожо, сабшалангай ногоон түргэнөөр һэртэшоо һэн. Тиимэһээ тракторна косилкануудые дары ябуулжа захалха хэрэгтэй байгаа. Гэтэр, МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд косилкануудаа август һарын тэн болотор тооной хүдэлгэнтүй байба.

Механизмуудые хэрэглээгүй хадаа үбһөө гараараа хэр сабшажа байгаа юм ааб гэжэ хараха болоо һаа, мүн лэ бирагүй. Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо үбһэ хуряалга эхилһээр һара тухай болобошье, сабшалангай гурбанайшье нэгэ хуби хуряагдаагүй. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз буришье өөдэгүй байна, зуугаад гектар үбһэ сабшаа. Эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд Шагдыров, Дармаев гэгшэд үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие шамдуулха тушаа яаралтай хэмжээ абанагүй.

Үбһэ гээлтэ хоролтодо оруулангүйгөөр хуряажа абахын тула Сэлэнгын МТС-эйхид, тэрэнэй харьяата колхозууд тракторна косилкануудые олоор ябуулха, тэдэниие бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха ёһотой.

Һүүлэй үедэ колхозууд набшаһата тэжээл бэлдэхэеэ болишоо. Энэ жэлдэ МТС-эй харьяата колхозууд хамта 15700 центнер набшаһата тэжээл бэлдэхэ аад, оройдоо 5 мянгаад центнер бэлдээ.

Б. Байкалов.

Эмхитэй ажал

Түнхэнэй аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз хээрын ногоогоор силос даралгые эмхитэйгээр ябуулна. Илангаяа нүхэр И. Таряшиновай хүтэлбэрилдэг нэгэдэхи бригада түрүү ажалаараа илгарна. Бригадынхид һүүлэй үедэ 214 тонно силос дараһан байха юм. Эндэ ажалладаг нүхэд Д. Шултумов, Д. Дондоков, Л. Таряшинов, С. Дондокова болон бусад үдэрэйнгөө нормые 140—150 процент хүрэтэр дүүргэдэг байна.

Тус колхоздо мүн набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ бури түргэдхэгдэбэ. Һүүлэй үедэ эндэ 1400 центнер набшаһата тэжээл һайн шанартайгаар хатаагдажа абтаһан байна.

Силос даралга, набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ эндэ үргэлжэлһөөр.

С. Тапхаев.

БИМБАСУ ТОГТОХОЕВА

Залуу һаалишан Бимбасу Тогтохоева сүлөөтэй сагтаа һони һонин номуудые, шэнэ газетэ журналнуудые уншаха ехэ дуратай. Тиигэжэ Бимбасу Батомункуевна өөрынгөө эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлнэ. Һаалишанаар хүдэлмэрилжэ эхилһээр тиимэ үни болоогүйшье һаа, мүнөө нүхэр Тогтохоева Кяхтын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой эрхим һаалишадай нэгэн болонхой. Ажахын энэ жэлэй үнгэрэгшэ һаранууд соо тэрэ даажа байһан нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө дунда зэргээр мянга гаран литр һү һаагаа. Зунай һарануудта тэрэ үдэртөө үнеэн бүриһөө 10 гаран литр һү һаажа байба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бимбасу Тогтохоева «Байгалай толон» гэжэ журнал уншажа байна.

А. Мантаевай фото.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловай Финляндида ошоод байһан тухай

ХЕЛЬСИНКИ, августын 22. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Финляндска Республикын столицада айлшалжа ошоод байһан СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов мүнөөдэр городой түүхэтэ газарнуудаар ябажа хараба. К. Е. Ворошилов Финляндска республикын Президент У. Кекконентэй хамта ябажа, Финляндска парламентын байшангые, финскэ Национальна музейе хараба.

Парламентын байшан соо СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловые ба тэрэниие үдэшэжэ ябаһан хүнүүдые парламентын Түрүүлэгшэ В. И. Сукселайнен, тэрэнэй орлогшонор В. Лескинен ба Т. Куяла, саг үргэлжын комиссинуудай гэшүүд, парламентын фракцинуудай түрүүлэгшэд амаршалһан байна. Гүрэнэй зал соо парламентын Түрүүлэгшэ В. И. Сукселайнен К. Е. Ворошиловта хандажа иимэ үгэ хэлэбэ:

Верховно Соведэй Президиумэй дээдэ хүндэтэ г-н Түрүүлэгшэ, Республикын дээдэ хүндэтэ г-н Президент!

Верховно Соведэй Президиумэй г-н Түрүүлэгшэ Таниие манай орондо ерэһэнтэйтнай, энэ байшанда ороһонтойтнай дашарамдуулан финляндска парламентын үмэнэһөө үнэн зүрхэнһөө амаршалхыем зүбшөөгыт. Һүүлэй жэлнүүдтэ манай оронуудай парламентска делегацинуудай бэе бэедээ ошолсохо үедэ ба бусадшье олон ушарнуудта Финляндиин ба Советскэ Союзай хоорондохи харилсаа холбооe улам һайн болгохо хэрэгтэ манай парламентын гэшүүд хабаадалсаһан байна. Энэ харилсаа холбооной һайжаралта бидэ бүгэдые ехээр баясуулна. Манай парламентын гэшүүд манай демократическа гүрэн байгуулалтын һүлдэ тэмдэг бологшо энэ байшанда айлшалжа ерээд байһан Советскэ гүрэнэй Толгойлогшые сэдьхэлээ ехээр ханан амаршална. Энэ айлшалга хадаа эб найрамдалай, бэе бэеэ харилсан ойлголсолгын талаар хэгдэһэн онсо шухала шэнэ алхам мүн гэжэ бидэ тоолонобди. Финляндска арадай мүнөөнэй түлөөлэлгын—бүгэдэниитын ба тэгшэ һунгуулиин эрхын ёһоор һунгагдаһан парламентын байгуулагдаһанһаа хойшо 50 жэл энэ ондо гүйсэхэнь. Дунда зэргын наһатай бидэнэртэ энэ ехэ удаан саг гэжэ һанагдана. Теэд, господин президент, Танай ажал-ябадалдаа үзэһэн юумые мүнөө һанажа байхадам, бидэндэ удаан гэжэ һанагдадаг энэ саг хадаа Финляндида Танай анха түрүүн ерэһэнһээ хойшо мүнөө Танай айлшалжа ерэһэн саг хүрэтэр үнгэрһэн үеһөө бага байна. Манай парламентска реформо 1905 оной событинуудай үрэ мүн байгаа, өөрынгөөороной дотоодын байдалые хүгжөөхын тула господин Президент Танай хэһэн тэмсэлтэй тэрэ таһаршагүй холбоотой байгаа. Финляндида, тэрэнэй парламентын байшан соо Советскэ гүрэнэй Толгойлогшые анха түрүүн амаршалха таатай зохид аргатай болоод байхадаа, бидэнэй тон хүндэтэ айлшан боложо имагтал Танай ерээд байһанда онсо ехэ баяртай байнабди, табин жэлэй саада тээ Финляндиин ба Россин арадуудай ниитэ демократическа эрмэлзэлгэнүүдтэй байһые онсо ехэ баяртайгаар һананабди.

Финляндска парламентын байшанда ерэһэнтэйтнай дашарамдуулан г-н президент Таниие үнэн зүрхэнһөө амаршалхыем зүбшөөгыт! Орожо хайралыт!

Финляндска парламентын Түрүүлэгшын амаршалгада харюу болгон СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов иигэжэ хэлээ:

Ехэ хүндэтэ Финляндска республикын парламентын Түрүүлэгшэ!

Финляндска парламентын байшанда ерээд байхадамнай намайе ба минии нүхэдые халуун һайнаар амаршалһанайтнай түлөө Танда үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүргэнэб. Луганска хүдэлмэришэдэй түлөөлэгшэ боложо Танай орондо табин жэлэй саана ерэжэ, Финляндида байһан тухайм Танай хэлэһэн һайн үгэнүүдые дуулахадам ехэ зохид байба. Тиихэдэ финляндска хүдэлмэришэд намайе тон һайнаар хүндэлһэн байгаа гэжэ господин Түрүүлэгшэ Танда хэлэхэ байнаб, тэдэ хүдэлмэришэд зэбүүн муухай хаанта засагта эсэргүү шэн зоригто тэмсэлые бидэнтэй хамта хэһэн байгаа.

50 жэлэй саана Финляндиин парламентын бии бололго 1905 оной событинуудай үрэ мүн байгаа гэжэ та зүб хэлээт. Тэрэ хадаа хаанта засагта эсэргүү арад зоной тэмсэлтэй сэхэ холбоотой байгаа һэн.

Ажалшадай агууехэ багша ба вождь Владимир Ильич Ленин болбол эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө тэмсэлдэ финляндска арадай туйлаһан илалта бүхэниие 1905 оной револю-

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

Иволгын аймагай колхознигуудай, МТС-үүдэй ...еханизаторнууд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ УЯЛГА

Хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ Брянска областиин хүдөө ...шадай хандаһан Хандалгые зүбшэн хэлсээд, КПСС-эй XX съездын ...хэбэринүүдые, «Хартаабха, овощь хуряалга ба бэлэдхэлгые ехэд... тухай» КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тог...ые бэелүүлэн, бидэнэр, Иволгын аймагай колхознигууд, МТС-үүдэй ...мэришэд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэд мүнөө жэлдэ хартаабха, ...ь тарилгаяа үргэдхөөд, тарилгын хойноһоо һайн харууһа эмхид...ди, энээнэй ашаар колхозуудаймнай полинууд дээрэ хартаабха, ...иин баян ургаса эдеэшэжэ байна.

Манай аймаг город шадар оршодог туладаа городой хүн зониие ...аабха, овощёор хангаха ёһотой байһанаа мэдэрэн, өөһэдынгөө арга ...мжонуудые тооложо үзөөд, мүнөө жэлдэ тогтоогдомол түсэбһөө ...уур 15000 центнерһээ бага бэшэ овощь, 1000 центнерһээ бага бэшэ ...таабха гүрэндөө тушааха ба худалдаха, тиигэжэ нёдондонойхидо ...доо 3 дахин ехэ овощь болон хартаабха тушааха уялга абанабди.

Манай жэшээгээр, 1956 оной гүрэнэй түсэбөөр хараалагдаһанда ...доо, хартаабха нэгэ хахад дахин, овощь хоёр дахин ехээр гүрэндөө ...ахыетнай республикын бүхы колхознигуудые, МТС-үүдэй механи...рнууд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые уряалнабди.

(Энэ Хандалга колхознигуудай ба МТС-үүдэй хүдэлмэришэдэй хамтын суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ баталагдаа).

КПСС-эй ОБКОМДО

...лгын аймагай колхознигууд, МТС-үүдэй механизаторнууд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй хандалга тухай

...ПСС-эй обком Иволгын аймагай колхознигуудай, МТС-үүдэй механизаторнууд болон хүдөө ажахын ...эжэлтэдэй Хандалгые хаража ...д, мүнөө жэлдэ түсэбһөө ...уур гүрэндэ 1000 центнер ...таабха, 15000 центнер овощь тушаахабди гэһэн уялгыень һайшаа...

Тиигээд энэ Хандалгые колхознигуудай, МТС-үүдэй хүдэлмэришэд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй дунда зүбшэн хэлсүүлхэ, түсэбһөө гадуур гүрэндэ овощь болон хартаабха тушаалгаар колхозуудай уялга абалгые эмхидхэхэ гэжэ КПСС-эй обком партиин айкомуудые уялгалаа.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловай Финляндида ошоод байhан тухай

(Түгэсхэл)

циhаа үшөө холо урид халуунаар амаршалдаг, Финляндида хаанта засагай ябуулдаг ородшолгын дарлалтата политикые тон hайнаар элишэлэн харуулдаг байгаа гэжэ мүнөө тэмдэглэхэ хүсэлэнтэй байнаб. 1899 ондо гаргаhан манифестээрээ хаанта правительство финляндска сеймын шухала шухала эрхэнүүдые хаhажа, 1901 оной хуулиин ёhоор Финляндида бүгэдэородой сэрэгэй уялгые тараагаад байхада, Владимир Ильич Ленин иигэжэ бэшээ hэн гэжэ мүнөө hануулhууб:

«1899 оной февралиин 3-най манифестшье, 1901 оной июниин 29-нэй хуулишье хуули буса байна, энэ хадаа хаанта правительство гэжэ нэрлэгдэдэг бүлэг дээрмэшэдтэй хамта шахаа тангариг эбдэгшын хэhэн хүсэрхэлгэ мүн».

Мүнөө Финляндска республикын ехэ хүндэтэ Президент г-н Кекконенэй уряалаар эндэ ерээд байхадам, финляндска арад намайе дахин гайхамшаг hайнаар хүндэлжэ байна. Финляндида бидэнэй айлшалжа ерэлгэ, бидэнэй хэhэн уулзалганууд манай хоёр арадуудай аша туhада советско-финляндска хани барисаае саашадань хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ хэрэгтэ туhатай байха гэжэ би, минии нүхэд батаар этигэжэ байна.

Бидэнние амаршалhанайтнай түлөө, табин жэлэйнгээ ойе тэмдэглэжэ байhан Финляндска республикын парламентын байшанда ерэхэ арга олгоhонойтнай түлөө парламентын г-н Түрүүлэгшэ Танда үнэн зүрхэнhөө дахин баясхалан хүргэнэб.

Советскэ айлшад парламентын бүхы гол гол байшангуудаар ябажа хараа. Заседанинуудай залда ороходонь, голосуудые тоолодог автоматическа системэ тэндэ харуулагдаба. Ямар нэгэн дурадхалые хэды хүн зүбшөөжэ, хэдынь буруушаажа гараа үргөөб, хэдынь бэеэ баряаб гэжэ тэрэ тон түргэнөөр тооложо харуулдаг юм.

Парламентын буфедтэ ороходоо К. Е. Ворошилов хадаа өөhэдынгөө национальна уялгые дүүргэхэhээ гадна, дайнай болохогүйн түлөө, эб найрамдал саашадань бэхижүүлхын түлөө тэмсэхэ уласхоорондын ниитын зорилготой байhанаа hанажа ябадаг парламентын гэшүүдэй хүндэлэлдэ духаряа үргэбэ.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов ба тэрэнние үдэшэжэ ябаhан хүнүүд хүндэтэ айлшадай дэбтэртэ гараа табиба. Парламентын байшанhаа ябаха зуураа, К. Е. Ворошилов болбол парламентда hайнаар угтаhанайнь түлөө парламентын Түрүүлэгшэ В. И. Сукселайненда халуун баясхалан хүргэбэ.

Советскэ айлшад Национальна музейе ехээр hонирхожо хараба. Финляндиин түүхын ба культурын шухала материалнууд тэндэ суглуулагданхай юм. Музейн директор профессор С. А. Нурдман музей тухайгаа хэлэжэ үгөө.

Городые хаража ябахадань, парламентын байшанда ба Национальна музейдэ ошоходонь СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловые Финляндска республикын Президент У. К. Кекконен, премьер-министр К. А. Фагерхольм, гадаадын хэрэгүүдэй министр Р. Тернгрен, гэгээрэлэй министр И. Виролайнен, худалдаа наймаанай ба промышленностиин министр К. Клеемола гэгшэд үдэшэжэ ябаба.

Хахад үдэрэй hүүлээр СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов ба тэрэнние үдэшэжэ ябаhан хүнүүд оптово худалдаа наймаанай кооперативай үйлэдбэриин предприятинуудтай, Тапиолын шэнэ районтой танилсаба. Советскэ айлшадые Финляндска республикын Президент У. К. Кекконен, СССР-тэ байгаа Финляндиин онсо ба бүрин эрхэтэ посол Э. Вуори, худалдаа наймаанай ба промышленностиин министр К. Клеемола, гэгээрэлэй министр И. Виролайнен болон бусад үдэшэжэ ябаба.

Кооперативай предприятинууд нэгэ hонин комбинат юм. Тэндэ оёдолой фабрика, маргаринова завод, кофе гаргадаг предприятинууд болон бусад предприятинууд бии юм. Советскэ айлшадые ба тэдэнние үдэшэжэ ябаhан хүнүүдые кооперативай главна директор, урдань худалдаа наймаанай ба промышленностиин министр байhан У. Такки болон бусад хүтэлбэрилхы ажалябуулагшад, тэрэшэлэн тэндэ суглараhан олон хүдэлмэришэд угтаба. Хүдэлмэришэдэй зүгhөө К. Е. Ворошиловые Р. Хиетаринне, С. Хейнонен гэгшэд амаршалба.

Айлшад предприятинуудые хаража эхилбэ. К. Е. Ворошилов үйлэдбэритэйнь танилсажа, асуудалнуудые асууба, кооперативай хүтэлбэрилэгшэдтэй ба хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдэбэ.

Предприятиhаа ябаха зуураа, К. Е. Ворошилов хүдэлмэришэдтэ халуун мэндые ба эрхим hайн хүсэлэнгүүдые хүргэхыень кооперативай хүтэлбэрилэгшэдые гуйба.

Папиола городой барилгын хүдэлмэришэд СССР-эй Верховно Советэй Президумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловые ба тэрэнние үдэшэжэ ябаhан хүнүүдые халуун hайнаар угтаа. Советскэ айлшад баригдажа байhан гэрэй дэргэдэ зогсобо. Тэндэнь финскэ ба ород хэлэн дээрэ: «Орожо хайрлыт!» гэжэ бэшээтэй байба. Хүдэлмэришэдэй үмэнэhөө айлшадые Лепся амаршалаа. Хани ёhоор угтаhанайнь ба баярай халуун үгэ хэлэhэнэйнь түлөө К. Е. Ворошилов үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэбэ.

Советскэ айлшад тэндэ баригдаhан байрын тэрнүүдые хараа, инженер Вусмирла гэгшын байрада ороо.

Молдавска ССР. Днепр шадарай колхозууд мүнөө жэлдэ жэмэсэй баян ургаса хуряажа байна. Тираспольско районой Кировай нэрэмжэтэ колхоз жэмэс түүжэ, гүрэндэ тушаажа захалаа. Консервын заводуудта жэмэс ашаhан хэдэн машина үдэр бүри ошожо байдаг. Садай хоёрдохи бригадын Ф. М. Унтиловай звеногойхид гектар бүриhөө 7—8 тонно жэмэс хуряана. Мүнөө жэлдэ колхозой сад 2 миллион гаран түхэригэй олзо үгэхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхознигууд М. З. Пикус (наада таладань) М. Ф. Майка хоёр консервын заводто эльгээгдэхэ яблоконуудые томо жэжээрнь илгажа байна. **ТАСС-эй фотохронико.**

ЗАКАМЕНАЙ АЙМАГТА

КОЛХОЗДО ТУhАЛНА

Городок городой предприятинууд ба эмхи зургаануудай коллективүүд дүтэ шадарай колхозуудые шефтээ абаад, ажалдань нилээд ехэ туhаламжа үзүүлнэ. Мүнөө Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо 30-аад хүн ерээд хүдэлмэрилжэ байна. Тиихэ зуураа, тэдэнэр хээрын шаралзаа, халаахай суглуулжа, 150 тонно багтаамжатай нүхэн соо силос дараа. Городогойхид мүнөө Болдог гэжэ нютагта ошоод, силос даража үргэлжэлhөөр.

ХАРГЫ ЗАhАГДАЖА БАЙНА

Хужар, Санага гэжэ тосхонуудай хоорондохи харгы тон муу байжа, зам харилсаанда ехэ hаад ушаруулдаг hэн. Энэ зунhаа эхилжэ, Закаменай МТС-эй механизаторнууд энэ харгы заhажа байна. Тэдэнэр харгын хобоо малтаа, харгы дээрэ шорой дэбдижэ тэгшэлээ. hаяар энэ харгы заhагдажа дүүргэгдэхэ болоо.

РАДИОУЗЕЛТАЙ БОЛОБО

«Сталинай зам» колхоз энэ жэлдэ радиоузел шэнээр барижа, ашаглалгада оруулба. Мүнөө колхознигуудай байрануудта радиоточконууд тодхогдожо байна. **В. Очиров.**

hуралсалай шэнэ жэлэй урда тээ

Хори, Хэжэнгын hургуулинуудта

1955—1956 онуудай hуралсалай жэлэй дүүрэхэтэй хамта Хэжэнгын аймагай гүйсэдхэхэ комитет шэнэ жэлдэ хайшан гээд бэлэдхэхэ тухай зүбшэн хэлсэжэ, тодорхой хэмжээнүүдые хараалhан байгаа. Худөөгэй сомоной Советүүдэй сессинүүд дээрэ энэ асуудал мүн лэ үргэнөөр табигдаа. Доодо-Худанай, Дээдэ-Хэжэнгын, Чесанын болон бусад сомоной Советүүд hуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэдэнь hургуулинуудтаа туhалаа. Чесанын, Дунда-Худанай, Дээдэ-Хэжэнгын, Хэжэнгын hургуулинуудта капитальна заhабарилга хэгдээ. Жэшээнь, Хэжэнгын дунда hургуулида 9 пеэшэн шэнээр баригдаhан, хуушан корпусто 1600 квадратна метр штукатурка хэгдэhэн байна. Багшанарай гэр байранууд заhагдаа. Түлеэ залhаа бэлдэжэ, газаагаа асаранхай.

Гэхэ зуура, Хориин аймаг дотор hуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэ хэмжээнүүд саг соогоо абтаагүй байшоо. Аймагай Советэй гүйсэдхэхэ комитет бүри hаяхан — августын 6-да энэ асуудалаар аймОНО-гэй инспектор С. Д. Бельдуевагай тоосоо шагнаhан байна. Тус аймагай зарим (Баянголой, Саннамысска ба бусад) hургуулинууд бүри hая болотор юушье хээгүй, түлеэгээ асараадүй байгаа.

Хэжэнгын ба Хориин аймагуудтахи hургуулинуудай мастерскойнууд тухай тобшохоноор тэмдэглэе. hургуулинуудынь гол түлэбтөө мастерскойн гэрнүүдтэй болоо. Теэд, мастерской соохи түхеэрэлгэ (түмэр ба модо дархалха хэрэгсэлнүүд) дутамаг байhаар. Хэрэгтэй инструментнүүд мүнөө болотор гүйсэд абтаадүй. Хэжэнгын аймагай Советскэ, Доодо-Худанай hургуулинуудай мастерскойнууд яhала ехэхэн байратай аад, верстак болон инструментнүүдээр үсөөн. Модон, бэшэ бусад хэрэгсэлнүүд бэлэдхэгдээгүй. Гансал Хэжэнгын дунда hургуулиин мастерской гүйсэд түхеэрэлгэтэй. Тус hургуулида гарай ажал заадаг багша нүхэр В. В. Балханов хэрэгтэй зэр зэмсэгүүдые суглууланхай. Үнгэрэгшэ жэл 5 мянган түхэригтэ зэмсэгүүдые худалжа абаhан юм. Энэ hургуулиин hуралсалай мастерскойдо түмэрөөр, модоор дархалhан юумэнүүд тон hайшаамаар, зохидоор хэгдэhэн байдаг.

Хэжэнгын, Хориин дунда hургуулинуудта машинануудые үзэхэ кабинет мүнөө болотор бэлэдхэгдээдүй.

Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозойхид Доодо-Худанай hургуулида туhаламжа болгон, мастерскойн түхеэрэлгэ худалдан абаха арба мянган түхэ... хэ гэжэ шиидэhэн байгаа. ... тон hайшаалтай. Теэд, хэ... гэмээр тэрэ мүнгэниинь мү... лотор hургуулида үгтөөдүй. Сталинай нэрэмжэтэ колхоз... гын дунда hургуулида 10... түхэриг табихаар найдуул... баhа үгөөдүй.

Эдэ аймагуудта биологи, химиин кабинедүүдэй хэрэг... туршалгын приборнууд, ... ойлгуулха зүйлнүүд, уран ... ба бусад литература хомор ... Бурят-монгол хэлэн дээрэ ... hэн уранзохёолой литерату... хон hургуулинуудай биб... нүүдтэ үгы байна. hургуул... hуралсалда гү, хүмүүжүүл... баатай бүхы литература, ... нүүдые бии болгохо тушаа... ралаа табиха зэргэтэй бшуу.

Аймагуудай номой ма... учебнигүүд, тетрадьнууд ... аад, хүдөөгэй сельпонуудт... гээгдээдүй байhаар. Учебни... сельпонуудта hаяар эльгээ... ла хэмжээ абахаар саг боло...

Хори ба Хэжэнгын hургу... дутуу дунданууудаа дары зай... hуралсалай шэнэ жэлые эр... лэдхэлтэйгээр угтаха уялгат...

Б. Бат...

Мүнөө болотор түлеэн асарагдаадүй

Кяхтын аймагай hургуулинууд hуралсалай шэнэ жэлдэ хангалтагүйгөөр бэлдээ. Долоон жэлэй ба дунда hургуулинууд түлишээ мүнөөшье болотор хүсэд бэлдээгүй байhаар. Энэ талаар Наушкидахи дунда hургуули, Зарубинска эхин hургуули илангаяа ехэ гээгдэлтэй. Барилгын элдэб хэрэгсэлнүүдэй гү, али хүдэлмэришэнэй дутамаг дээрэhээ Хилгантын, Дуренска ба бусад hургуулиин гэрнүүд хүсэд заhабарилагдаадүй байна.

Кяхта городой hургуулинуудта, Наушкын ба бусад hургуулинуудта гол түлэб Кяхтын гортоп (директорынь нүхэр Серебрякова) түлеэ бэлдэжэ үгэхэ уялгатай аад, биратай юумэ хэнэгүй.

Аймагай промышленна предприятинууд hургуулинуудые шефтээ абанхай юм. Теэд, hуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлдэнь hургуулинуудта мүртэй туhаламжа үзүүлээгүй байшоо. Мүн түрэлхидшье горьтойхон туhа хүргэхэ аргатай байhан аад, «намhаа саагуур, наранhаа наагуур» гэhэншүүгээр хандана.

Олохон hургуулинуудта ... шалгалта муугаар үнгэржэ ... 1-дэхи, 2-дохи дунда hургу... та, бурят дунда hургуулид... hурагшанар намарай шалга... риха ёhотой байгаа. Гэхэ ... hургуулинуудай хүтэлбэрил... зүгhөө энэ хэрэгтэ анхарал ... табигдана.

Аймагай партийна, советск... нууд hуралсалай шэнэ жэлдэ... хэ хэрэгтэнь зохихо анхарал... дуулха бэзэ гэжэ найдагдана.

Е. Том...

Хэзээ заhагдаха юм?

Зэдын аймагай олон hургуулинууд hуралсалай шэнэ жэлдэ хангалтагүйгөөр бэлэдхээ. Аймагай арадай гэгээрэлэй таhаг (даагшань нүхэр Болдаруев) hургуулинуудай гэрнүүдые заhабарилха, жэл соо хүрэхэ түлеэ бэлдэхэ талаар бүхы хэмжээ абаагүй байшоо.

Жэшээнь, Боргойн совхозой дэргэдэхи, Дээдэ Үшөөтэйн долоон жэлэй, Дэрэстэйн дунда hургуулинуудта заhабарилгын хүдэлмэри июлиин hүүл багаар, тон ехэ гээгдэлтэйгээр эхилээ. Совхозой дэргэдэхи долоон жэлэй hургуулиин гэрэй палааха болон үүдэнүүдынь мүнөө болотор үшөө хэгдээдүй байhаар. Боргойн совхозой дирекци, мүн эндэхи сомсовет тус hургуулиин иимэ байдалтай байhание хаража байгаад, ямаршье хэмжээ абанатүй.

Боргойн сомоной түрүүлэгшэ нүхэр Дашиев мүн совхозой фермэнүүд дээрэхи hургуулинуудта ямаршье туhаламжа үзүүлнэгүй. Теэд фермэнүүд дээгүүр гурбан эхин hургуули бии ха юм.

Дэрэстэйн дунда hургуули хэрэгтэй болохо түлеэнэйнгээ миин лэ хахадыень бэлдэжэ дүүргээ.

Дээдэ Үшөөтэйн долоон жэлэй hургуулиин байшангуудые заhабарилга июлиин hүүл болотор унжатайрhан юм. Теэд мүнөөшье эндэ үшөөл дутуу дунданууд олон. Пеэшэнгүүдыень заhаха гэхэдэ, хирпиисэ байхагүй, тиимэhээ ...дэнь задаранхай хэбтэнэ. ...хид өөhэдөө хирпиисэ ...рилдэггүй юм. Тиимэhээ ...гын аймагhаа тэрэнние асар...тай болоно. Тэрэ мүртөө ...Банзаровай нэрэмжэтэ колхо... тэлбэрилэгшэд Сэлэнгэhээ ...асарха гэхэдэ автомаши... үгэнэгүй.

Эдэ бүгэдэ дутуу дундану... hаяар усадхагдаха ёhотой. ...лиин директорнүүд, аймагай ...гэгээрэлэй таhагай хүдэлм...шэд hуралсалай шэнэ жэлэ... тэр бүхы hургуулинуудые ... бэлэдхэхэ уялгатай.

Б. Чагду...

Хонишодой ажал тухай

Кяхтын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой суута хонишон Бутыд Гармаевада ерэhэн бэшэгүүдhээ

Эльгээhэн бэшэгыетнай абажа, ехэ баясабаб, хүндэтэ **БУТЫД ГОМБОЕВНА!**

hонирхуулжархихооршье юумэн хомор. Мүнөө жэлдэ манай нютагта хура бороогүй, гантай байжа, эдэ үдэрнүүдтэ колхознигуудай малдаа үбhэ тэжээл ехээр бэлдэжэ абахын түлөө хүшэ шадалаа гамнангүй ажаллажа байна. Бидэнэр малшадшье хүхэ ногоондо адуу малаа, хони ямаадаа hайнаар бэлшээжэ, үбэл болотор таргалуулхын түлөө оролдожо байнабди.

Би хонишоноор хүдэлмэрилжэ эхилhээр арбан гурба—дүрбэн жэл болоожо байнаб. Энэ үе соо хурьгадые олоор абажа, нооhо ехээр хайшалhаншье, хони хурьгадаа гарзалуулжа, бэрхэшээлтэйгээр ондо оро hоншье жэлнүүд байха. Жэшээлхэдэ, урзанда отарынгаа зуун эхэ хонин бүриhөө 110 гаран хурьга абажа түлжүүлhэн аад, мүнөө жэлдэ зуугаад хонимнай hубайршоо. Тиигэжэ 330 хонинhоо 224 хурьга абаад, түлжүүлжэ байнабди.

Юундэ иимэ олон хониднай hубайраа гээшэб, хонидой hубайралгые үгы болгожо, жэл бүхэндэ хонин бүриhөө хурьга абажа түлжүүлхэ аргагүй гээшэ гү гэжэ хонишод хоорондоо нилээд хөөрэлдэдэг гээшэбди. Теэд хөөрэлдөөнhөө саашаа ошогдоногүй. Хониднай бэлшээридэ ябаад, хусада ороно, хурьгад хабар орой болоhон хойно абтана. Манай hанахада, эгээл эдэ дутагдалнуудhаа боложо, зарим жэлнүүдтэ хониднай олоороо hубайрна, хурьгад гарзална.

Хонидоо хурьгадhаань эртэ hалгаажа, зунай хүхэ ногоондо hайнаар таргалуулаад, зунамартаа тэдэнние искусственна аргаар үрэжүүлхэдэ hайн гэжэ бидэнэр зоотехническэ наукын заабаринууд болон түрүүшүүлэй дүй дүршэл дээрэhээ ойлгонобди. Үнгэрэгшэ жэлдэ манай колхозой зарим отаранuудта хонид искусственна аргаар үрэжүүлэгдээд, оройдоошье hубайраагүй. Харин манай отарын хонид миил бэлшээридэ ябаха зуураа хусада ородог хадаа тэдэнэй ороондо ороhон, үгыень мэдэхын аргагүй байдаг. Харин лэ hүүлдэ хонидойнгоо хурьгалангүй байхада hубай үлэшэhыень мэдэхэш. Мүн искусственна аргаар үрэжүүлгые хэрэглээгүй дээрэhээмнай хонидой үүлтэр түргэнөөр hайжарнагүй.

Мандал алли үбhэ тэжээлээр дутамаг аад, хонидоо үбэлдэ бэлшээжэ байгаад, эртэ—декабрь, январь hаранuудта хурьгадые абадаг байhантнай бидэнние hонирхуулна. Юундэб гэхэдэ, манай колхозой хүтэлбэрилэгшэд үбhэ тэжээл элбэгтэй байhан зарим жэлдэ хонидоо эртэ хурьгалуулаад, ургаса муутай жэлэй болоо hаань, хабар орой хурьгалуулдаг байна. Үбэлэй янгинама хүйтэндэ хонидоо хурьгалуулжархёод, үбhэ тэжээлээр дуталдажа байгаа hаа, яаха гээшэбибди, тиихын орондо дулаарhан хойно, хабартаа хурьгадые абабал бэедэ амар гэжэ тоологдодог юм. Гэтэр, хонинидые үбэл хурьгалуулхада али али талаараа hайн байhаниинь мэдээжэ. Энээн тухай бэшэhэнэйшье үлүүтэ.

Мүнөө жэлдэ манай хонид гол түлэб үбэлэй hаранuудта хурьгалhан аад, ерэхэ жэлдэ хабартаа хурьгалуулагдаха гэжэ байнхай. Яахадааб гэхэдэ, энэ жэлдэ ургаса муутай байжа, үбhэ тэжээл багатай байгдахань гэжэ колхозоймнай хүтэлбэрилэгшэд бодоhон байна. Иигэжэ нэгэ жэлдэ хонидоо орой хурьгалуулаад, хойто жэлдэнь эртэ хурьгалуулжа, hэлгүүлжэ hэдхүүлжэ байхада нилээд ехэ бэрхэшээлнүүд үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, хэрбээ бидэнэр ерэхэ жэлдэ хурьгадые хабар орой абаад, саада жэлдэнь үбэл эртэ абаха гээ hаа, зун болотор хонидоо ороондо оролгодонь бэлдэжэ шадахагүй болонобди. Юундэб гэхэдэ, хонид апрель—май соо хурьгалаад, сентябрь болотор хурьгадаа хүхүүлжэ ябахадаа тэнхээ тамир абахагүй байна бшуу. Тиихэдэ мүн нарай бага хурьгадые эхэhээнь hалгаахада үншэрхэ, зүдэрхэ байhаниинь мэдээжэ. Оройн хурьгадые эхэhээнь эртэ hалгаахада муудаад, намар болотор хүсэд түлжэдэггүй, тиимэhээ үбэлжэлгын үедэ олоороо гарзалдаг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Заиграйн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүү хонишон Ханда Цырендоржиева хонидоо адуулжа ябана. Мүнөө жэлдэ тэрэ хони хурьгадаа гарзалуулангүйгөөр ондо оруулаад, зунай хүхэ ногоондо hайнаар таргалуулжа байна. **Л. Хайдуровай фото.**

Харин жэл бүри хонидые үбэл хурьгалуулжа байгаа hаа, хонидоо зун-намартаа ороондо орохо болоторнь hайнаар таргалуулжа, хурьгадаа 4—5 hара соо эхэтэйнь суг ябуулжа, hайнаар томо болгоод, саг болзортонь hалгааха аргатай байха болонобди. Хонид зунай эхин гү, али дунда hарада хурьгадhаа hалгаагдаа hаа, август, сентябрь болотор түргэнөөр тэбээрдэг.

Саашадаа хурьгадые иигэжэ нэгэ жэлдэ эртэ, нүгөө жэлдэнь орой абажа байхаяа болихо шухала.

Тиихэдэ Та богони болзорто, гол түлэб январь hара соо олонхи хурьгадаа абадаг байнат. Энэ арга мүн лэ зүйтэй гэжэ hанагдана. Дүтэрхы сагта гараhан хурьгадые тэнжээхэдэ али али талаараа hайн байhаниинь мэдэгдэнэ. Харин бидэнэр хонидоо hубарюулжа, хэдэн hара соо хурьгалуулнабди. Жэшээлхэдэ, энэ жэлдэ манай отарын 200 гаран хонид январь hараhаа эхилээд, апрель болотор хурьгалжа байгаа. Тиигээд мүнөө эртымнай хурьгад томо болошоhон аад, оройнхинуудай хэнзэдэжэ, үшөө жэжэ ябана. Ерэхэ үбэлжэлгын үедэ тэдэнэрнай яажа ондо орохо юм ааб даа гэжэ hанаа зоборитой болоод байна. Хонидоймнай дунда иимэ багахан хурьгадай бии дээрэhээ hүрэгөө ногоо hайнтай холын бэлшээридэ абаашахань бэрхэтэй. Багахан хурьгад томо хонидые хүсэдэггүй бшуу. Мүн багахан хурьгатай хонидые hалгаажа, дүтын бэлшээридэшье ябуулха гэхэдэ, ...ха боложо үгэхэгүй, ...хүртэхэгүй байдаг.

Эдэ манай дутагдал... харуулнаб гэхэдэ, ... наукын түйлалтанууд... түрүүшүүлэй баян дүй... лые хүдэлмэридөө хэ... шаданагүйбди. Колхо... хонин hүрэгые түргэнө... хэ, үүлтэрыень hайж... хүсэл зориг манда би... малажалай мэргэжэлтэ... колхозой хүтэлбэрил... зүгhөө манда мүн туh... дэмжэлгэ хэрэгтэй.

Ямар шэнэ арга дүрі... дые өөрөө элирүүлжэ, ... доо нютагуудта элирүүл... нүүдые хүдэлмэридөө ... рүүлжэ байhан тухай... шэлсэжэ, бэе бэедээ дү... жа байхада hайн гэ... най бэшээшэ тон зүб. ... бэе бэедээ туhалалсаж... hан сагтаал хүдэл... hайн амжалта түйлаха, ... hүрэгөө түргэнөөр оло... ха, үүлтэрыень hайж... байнабди.

Амаршалха зуураа, ... саашадаа хурьгадые ... олоор абажа, колхозой... нин hүрэгые уула хада... олон болгожо байхые... сэнэб. Мүн хонидойнг... гэрые улам түргэнөөр ... руулжа, гүрэндөө эрх... нартай ноохо ехээр ту... болготы.

hайн hайханиие ...
ДАРИ БАЛЬЧ...
Иволгын аймагай С... нэрэмжэтэ ... хо...

12.000 тонно hү гүрэндөө түсэбhөө гадуур үгэхэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэе

★ ☆ ☆

Энэ мэдээн юу харуулнаб?

...ноо, зунай ногооной үедэ, ...ээ hү ехээр hааха эгээл ...жатай саг байна. Теэд за...тагуудта hү hаалга харин ...ко байнхай. Байкало-Куда...Зэдын, Яруунын, Заиграйн, За...й, Хэжэнгын, Курумканай, ...н, Ториин, Түнхэнэй, Хориин ...бусад хэдэн аймагуудта ав...рын хоёрдохи хахадта hү ...доошолоо.

...юун дээрэhээ болооб гэхэдэ, ... колхозууд үнеэдээ hүнин...дуулхаяа болишоо, нэмэлтэ ...тэжээл эдюулнэгүй. Мүнөө ...хүхэ ногооной үедэ үнеэдые ...өө адуулhанай, ногоон тэ...эмэжэ эдюулhэнэй хэрэггүй ...зарим газарнуудта тон буруу...ододог. Жэшээлхэдэ, Бичу...магай Логовскиин нэрэмжэ...хозой хүтэлбэрилэгшэд мүнөө ...е үдэртөө хоёр час адуулбал ...гэжэ тоолодог юм. Тиихэ ...эндэхид үглөөгүүр наранай ...гараhан хойно, 9 часта үнеэ...ногоон конвейер болгохо гэжэ ...н поли дээрээ гаргаад, тэн...нэ хэды эдеэлүүлhэнэй hүү...рын бэлшээридэ абаашадаг ...Үдэшэнииhь үнеэд бэлшээ...ртэ бусаагдана. Мүртэйгөөр ...гдадагтүй дээрэhээ энэ кол...үнеэн бүхэниинь сүүдхэдээ 4 ...э ехэ бэшэ hү үгэнэ.

...колхозтой зэргэлээд, Стали...нэмжэтэ колхоз байдаг. Адли ...боломжотой аад, энэ колхо...сүүдхэдээ үнеэн бүриhөө ...түүд hү hаана. Июль hара ...Логовскиин нэрэмжэтэ колхо...ой үнеэн бүриhөө 169 литр hү ...байхада сталинайхид—247 ...hаагаа. Эндэ хайшан гээд ...ээр hаагданаб гэхэдэ, үнеэд ...и сүүдхэ соо бэлшээгдэнэ, ...ногоон тэжээл эдинэ.

Август hарын хоёрдохи арбан хоног соо Баргажанай, Иволгын, Закаменай, Ториин, Түнхэнэй, Мухаршэбэрэй, Хэжэнгын аймагуудай колхозуудта hүн илангаяа багаар

Республикын аймагуудта hү hаалгын ябаса тухай 1956 оной августын 20-ной мэдээн

Аймагууд	hү hааха жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)	Үнеэн бүриhөө haaгдahан hүн (килограммаар): 10 hара 20 хоног соо	Үнеэн бүриhөө haaгдahан hүн (килограммаар): тэрэ тоодо августын 2-дохи 10 хоног соо	Гүрэндэ hү тушааха ба худалдаха түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)
Б.-Кударын	51,9	895,5	51,7	113,9
Баргажана	40,8	447,7	33,7	81,2
Бичурын	55,2	754,2	50,7	60,5
Зэдын	79,2	924,0	50,7	71,7
Яруунын	55,9	828,7	49,7	70,4
Заиграйн	58,5	795,3	45,3	69,4
Закаменай	49,3	443,4	26,7	107,1
Иволгын	56,2	791,3	39,9	73,4
Кабанскын	60,1	981,3	53,8	110,8
Хэжэнгын	55,0	655,5	42,3	82,1
Кударын	60,5	905,0	50,0	101,8
Курумканай	51,7	609,8	42,3	79,7
Кяхтын	67,1	891,6	47,0	72,5
Мухаршэбэрэй	50,3	679,6	40,6	61,3
Ахын	31,0	131,0	—	111,5
Прибайкальска	63,5	1221,5	67,2	92,7
Сэлэнгын	60,2	928,5	46,5	59,8
Тарбагатайн	57,4	920,9	44,1	73,4
Ториин	46,6	543,8	34,4	63,5
Түнхэнэй	57,1	745,2	39,5	114,9
Хориин	65,1	776,2	45,4	74,9

hаагдаба. Эдэ аймагуудта зунай ногооной үедэ үнеэдhээ hү ехээр hаахын түлөө тэмсэл хэгдэнэгүй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Мүнөө тэжээл бэлэдхэлэй ба ургаса хуряалгын халуун хүдэлмэриин үедэ колхозуудай hаалишад үбhэ сабшалга, тармалгада, таряа хуряалгада ябана. Гэбэшье, зарим колхозуудта hаалишадай хүдэлмэри тааруутаар эмхидхэгдэнэгүй, тэдэнэр аяар арбаад километрын газарhаа үбhэ хуряалгада ябадаг байна. Тиигэжэ тэдэнэр үдэшэ, үглөөниинь миил ёhын тэдыдэ үнеэдээ hаадаг болонхой. Муугаар hаагдажа байхадаа үнеэд шэргэшэнэ.

hү hаалгын муугаар ябажа байhанай үшөө нэгэ шалтагаан юуб гэхэдэ, hаалишад, мал адуулагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагданагүй, бодото социалистическэ мүрысөөн дэлгэрүүлэгдэнэгүй.

Сибириин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөндэ хабаадалсаhан манай республикын түлөөлэгшэд мүнөө жэлдэ түсэбhөө гадуур гүрэндөө 12 мянган тонно hү тушааха гэhэн уялга абаhан байна. Энэ хадаа манай республикын хүдөөгэй ажалшадай нэрэ хүндын хэрэг мүн. Новосибирскдэ болоhон зүблөөн дээрэ хэлэhэн үгэеэ нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын тула бүхы оролдолтоёо гаргаха ёhотойбди.

Үлөөшэ саг соо үнеэдhээ hү hаалгые дээшэлүүлхын тулада бүхы арга боломжоёо хэрэглэхэ шухала. Байкало-Кударын, Кабанскын, Түнхэнэй, Кударын, Ахын, Закаменай аймагуудай колхозууд гүрэндөө түсэбhөө гадуур hү тушаажа захаланхай. Гэбэшье, Сэлэнгын, Мухаршэбэрэй, Заиграйн, Бичурын, Яруунын аймагуудай колхозууд гүрэндэ hү тушааха, худалдаха түсэбөө оройдоол 70 процент дүүргээд байна.

Ажахын жэлэй дүүрэтэр hара 10 хоног үлэбэ. Энэ саг соо колхоз бүхэн гүрэндэ hү ехээр тушаахын түлөө оролдохо зэргэтэй. Хэлэhэн үгэдөө хүрэжэ, гүрэндөө 12 мянган тонноhоо холо үлүү hү тушаахын түлөө тэмсэе!

Дээшэлүүлэгдэhэн уялга абаба

...н аймагай Чапаевай нэрэм...колхозой hаамхай үнеэдэй ...гүүртэ эмхидхэгдэжэ, тэндэ ...аа залуушуул, тэдэнэй олон...комсомолецууд хүдэлдэг юм. ...ногоогоор элбэг бэлшээри дээ...уу адуулагшад Иванов, Ка... гэгшэд эндэ малаа hүнин...дуулна.

...лишад комсомолканууд Феня ...нина, Клава Брикова, Вера ...ва, Тася Шарина, Тася Хо... Мария Шадрина, Надя Ели... Пашинская гэгшэд өөhэд ...оо социалистическэ мүрысөө...жэ, ехэ оролдолго гаргажа ...э. Мүн тэдэнэр Молотовой... ...ай нэрэмжэтэ колхозуудай hаалишадтай мүрысэдэг юм.

hаяхан hаалишадай суглаан болоо. Тэндэ залуу hаалишад өөhэдынгөө арга боломжые хаража үзөөд, урдань абаhан уялгаhаа гадуур үшөө 500—500 литр hү hаахаар шэнэ уялга абаба. Энэ уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэдэнэр үсэд шангаар тэмсэжэ байна.

Үнеэдээ hүни адуулхаhаа гадна, эдэнэр ногоон тэжээл сабшажа үдэрэй халуунда эдюулнэ. Үнеэдээ зоотехническэ заабариин ёhoop зүбөөр харууhалхатайгаа хамта залуу hаалишад тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйтээр хабаадалсана. Нэгэдэхи гүүртынхид 100 тонно силос хүдөөгэй ногоогоор дараа.

Р. Рябова.

☆

Мал адуулагша Даба Чимбеев

Бүрдэнэй hаалиин гүүртын улаан булан соохи показателиин доскагай урда хэдэн hаалишад байна. Харахан шарайтай нэгэ залуухан басаган списогтэ өөрынгөө нэрые хараад:

— Миниихи нэмэжэл байгаа юм байна. Үсэгэлдэр 5 литрээр дээшэлээд байгаа hэн, мүнөөдэршье тэрэл тухай нэмэбэ, — гэнэ.

— Миниихишье нэмээ байна. Үсэгэлдэрэйхидөө орходоо 7 литрээр нэмэшоо, — гэжэ наhажаал hаалишан Цыбденова харюусана.

— Үнеэдымнай hайнаар адуулhанайнь түлөө Даба Очировичтаал hайниие хүргэхэ болоо гүбди, — гэжэ эндэ байлсаhан hаалишан Дулма Жигмытова тодожо абан хэлэнэ.

Даба Чимбеев колхозойнгоо hаалиин гүүртын үнеэдые арбаад жэлдэ адуулжа байнхай. Эдэ жэлнүүдтэ Даба Очирович үнеэдые бэлшээхэ талаар горьтойхон дүршэлтэй болоо юм. Бэлшээриингээ газарнуудые hэлгүүлжэ, амаруулжа байгаад, үнеэдээ адуулдаг. Зунай сагта үнеэдээ үдэшэ үглөөнэй hэрюундэ голдо бэлшээгээд, үдэрэй халуунда хада гүбөөнүүдэй оройгоор адуулдаг байна.

Фермын зарим түрүү hаалишад, жэшээлхэдэ, Нимасу Ванчикова, Дугар Санданова, Дулма Жигмитова болон бусад хэдэн hаалишад ажахын жэлэй үнгэрэгшэ арбан hара 20 хоног соо даажа байhан үнеэн бүриhөө 1250—1350 литр hү hаагаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Даба Очирович Чимбеев үнеэдээ адуулжа ябана.
А. Сурмачай фото ба текст.

☆ ☆

Үгэдөө хүрөөбди

Урдань манай колхоздо үнеэдhээ тон өөдэгүй бага hүн hаагдадаг байhан юм. Үнеэн бүриhөө жэлдээ арайхан гэжэ 400—500 литр hүн hаагдадаг байгаа. Жэшээлхэдэ, урзанда жэлдэ үнеэн бүриhөө 506 литр hүн hаагдаа. Манай колхоздо hүн яахадаа багаар hаагдадаг байгааб гэхэдэ, үнеэд муугаар эдеэлүүлэгдэдэг, муугаар харууhалагдадаг hэн. Мүн үнеэдэй байха hайн байра үгы бэлэй.

Партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй гараhанай hүүлдэ манай колхознигууд саашадаа ажахынгаа олзо доход ехэтэй hалбари болохо малажалда онсо анхаралаа хандуулха гэжэ шиидэhэн байна. Тэрэ гэhэнhээ хойшо малай эдеэлүүлгэ, харууhалгые hайжаруулха талаар нилээд хүдэлмэри хэгдэжэ, хэдэ хэдэн шэнэ арга дүршэлнүүд нэбтэрүүлэгдэжэ, hү hаалга эрид дээшэлжэ захалаа hэн. Тиигэжэ үнгэрэгшэ жэлдэ колхоздо анха түрүүшынхеэ ехэ hүн, үнеэн бүриhөө 945 литр hаагдаа.

Энэ амжалтаараа урмашан зориг-жоhон манай колхознигууд мүнөө жэлдэ үнеэн бүриhөө 1200 литрhээ бага бэшэ hү hааха уялга абаhан байна. Энэ абаhан уялгаяа дүүргэхын түлөө үнгэрэгшэ hаранууд соо манай hаалишад шангаар тэмсээ. Тиигэжэ ажахын жэлэй эхилhэнhээ хойшо 10 hараhаа заа үнгэрөөд байхада, үнеэн бүриhөө 1200 литр hү hааха гэhэн уялгаяа болзорhoo урид дүүргээд байнабди.

Абаhан уялгаяа болзорhoo урид дүүргэhэн hаалишаднай ажахын жэлэй дүүрэтэр үлөөшэ хоёр hара шахуу саг соо hү ехээр hаахын түлөө мүрысэжэ байна. Республикаараа мүнөө жэлдэ 12 мянган тонно hү гүрэндөө түсэбhөө гадуур үгэхэ гэhэн уялгые амжалтатайгаар дүүргэлсэхын түлөө үлөөшэ саг соо үнеэн бүриhөө 340 литр hү hааха гэhэн зорилго манай hаалишад урдаа табиба. Тиигэжэ мүнөө жэлдэ бидэнэр үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1500 литр hү hааха байнабди.

Манай колхоздо hү ехээр hаадаг түрүү hаалишад олон. Жэшээлхэдэ, hаалишан Е. Федорова үнгэрэгшэ арбан hара соо үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1622 литр hү haaба. Үлөөшэ хоёр hара соо тэрэ үнеэн бүриhөө адагынь 400 литр hү hааха ёhотой. hаалишад Анфиса Кузнецова, Надежда Братенькова, Лукерья Федорова гэгшэд энэ саг соо үнеэн бүриhөө 1400-1540 литр хүрэтэр hү hааба. Эдэ түрүү hаалишад үдэртөө нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриhөө хахад пүүдhээ бага бэшэ hү hаана.

Хайшан гэхэдээ бидэнэр иимэ амжалта туйлаабибди, ямар арга дүршэл хэрэглэжэ, үнеэдhээ hү ехээр hаадаг болообибди гэжэ тобшо тэдыгээр бэшэхэ хүсэлтэйб. Хамагай түрүүндэ бидэнэр hаалиингаа фермэ дээрэ ажалай эмхидхэл шэнээр хаража үзэhэн, hаалишад, малшадай хэhэн ажалые сэгнэхэ, тэрэнэйнь түлөө ажалай түлбэри үгэхэ шэнэ гурим зохёоhон байнабди. Тиигэжэ малшаднай хэhэн ажалайнгаа түлөө материальна талаараа hайнаар урмашуулагдана.

Үнеэдэй харууhалга, эдеэлүүлгэ hайжаруулагдаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ 120 үнеэдэй байха нэгэ байра 90 тугалай байха байратайгаар шэнээр баригдаhан байна. Фреза, Сулхара гэжэ газарнуудтахи үнеэдэй байрануудые hэльбэжэ табяабди. Мүнөө hаалиимнай бухы үнеэд типовой байрада үбэлжэдэг болоо. Тиихэ зуураа, үнеэд байра соогоо уянда байлгагдан, тус тустаа нормотойгоор эдеэлүүлэгдэдэг байна. Хэды шэнээн hү гарадагыень, бэеынь томо багые, ямар тэжээлдэ дуратайень харалсажа, үнеэдтэ тэжээл эдюулэгдэнэ. Иигэжэ үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлэн hаахада, hүниинь дээшэлжэ байдаг. Тиигээд hая тугаллаhан үнеэдтэ, илангаяа шэнэ түрэhэн үнеэдтэ hүеэ дээшэлүүлхэ бүринь тэжээлэйнь нормые ехэдхэжэ байдагбди. Харин hүеэ нэмээхэеэ болиходонь лэ тэжээлэйнь нормые саашадаа ехэдхэхэеэ болижо, хэмшүүлдэг байнабди.

hая тугаллаhан үнеэд түрүүшын үдэрнүүдтэ гурба дахин hаагдажа байгаад, саашадаа хоёр hаагдадаг болоно. Зунай сагта үнеэд бүхэли сүүдхэ соо бэлшээгдэнэ.

Фермэ дээрээ тоо бүридхэл hайжаруулаабди. hү hааха түсэбөө дүүргэhэнэйнь, үлүүлэн дүүргэhэнэйнь түлөө hаалишадта hара бүри ажалай нэмэлтэ түлбэри мүнгөөр үгтэнэ. Хэрбээ hаалишан hү hааха hарынгаа түсэбые дүүргээ hаа, hааhан литр hүн бүхэндөө ажалай нэмэлтэ түлбэри—7 мүнгэ абадаг. Тиигэжэ, зарим hаалишад hарадаа ажалай нэмэлтэ түлбэридэ 150—160 түхэриг абадаг байна.

Малшаднай культурно-ажаhуудалтай болонхой. Сулхара гэжэ газарта культбаза түхеэрэгдээ.

Иигэжэ бидэнэр малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө шангаар тэмсэжэ, яhала hайн амжалта туйлаад, саашадаа hү бүри ехээр hаахын түлөө оролдожо байнабди.

А. Рещикова, Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой зоотехник.

Дари Цынгуновагай гүүртэдэ

Нүхэр Цынгунова 10 hара соо үнеэн бүриhөө 2300 литр hү ...гаа. Мүнөө үнеэдынь hүниндөө бэлшэнэ. Тэрэнэй ашаар үдэртөө үнеэн бүриhөө 12—13 литр hүн hаагдана

...й хүршэ Читын областиин ...өрэ Дүнгын адаг гэжэ үзэс...hайхан нютаг оршодог юм. ...Сомонhoo гараад, зүүн ураг...шоходо дүшөөд гаран модо...зарта хоёр талаараа хада ...хүреэлэгдэhэн, шэнэ шэнэ ...тэй hуурин тосхон жэрыжэ ...лха.

...хадаа Кударын аймаг соохи ...колхозуудай нэгэн—Ждано...рэмжэтэ миллионер колхозой ...гээшэ. Хэды жэлэй урда тээ ...оройдоо хэдэхэн лэ гэрнүүд ха...ар hэн. Юуб тэхэдэ, урдань ...бишыхан колхозууд энэ нютэ...бэе бэеhээ таhаранхайгаар ...байгаа. Мүнөө эгээл таатай ...газарта томодхогдоhон колхо...нтр түхеэрэгдэнхэй.

...еэрнь хон-жэл. Олохон айл...үүдэндэ суурга үлгөөтэй. ...хүдэлмэриин халуун үедэ хэн ...hуужа байхаб даа. hаянай ...бороо ороhон аад, сэлмэжэ, ...халуунаар шарана.

...угай саанаhаа морин тармуур ...hууhан залуу хүбүүн гаража ...

...Эй, нүхэр, эндэ hаалишан Да...Цынгуновагай гүүртэ хаанахана ...бэ?—гэжэ асуубабди.

...Тээ тэрэ, Сүхын эрье дээрэ ..., мүнөө хай гэртээ үгыл ха ...үбhэ хуряалсахаяа гараа ...,—гэжэрхёод, мүнөөхи хү...яралтайгаар саашаа хатар...ба.

...хозой правлени тээшэ оншо... Ороходомнай түрүүлэгшэ ...аб Шагдурович Сагадаев ай...телефоноор хөөрэлдэжэ бай...үбhэ хуряалгын ябаса тухай ...байна хэбэртэй. Даржаб ...рович арбаад жэлдэ колхозые хүтэлбэрилжэ байhан дүршэлтэй түрүүлэгшэ юм.

hүүлээрнь түрүүлэгшэтэй удаахан хөөрэлдэбэбди.

— Манай малшад тухайда үнэхөөрөө хөөрэхөөр лэ гээшэ ха,—гэжэ түрүүлэгшэ эхилбэ.—hаалишад, малшадайнгаа туйлаhан амжалтануудые, хэды ондо, ямар hарада хэды шэнээн hү hааhыень, хэнэй хэды шэнээн уялга абаhые, тэрэнээ хэр зэргээр дүүргэжэ байhан тухайнь, хэды мянган түхэриг сэнтэй малай байрануудые барижа байhан тухайгаа, саарhан дээрэ хараад хэлэжэ байhандал, тордоhогүйгөөр хөөрэнэ. Элэ олон тоо мэдээсэлнүүдые яажа hанажа ябадаг хүн гээшэб гэжэ гайхахаар.

— Манай эрхим hаалишан Дари Номитовна Цынгунова оройдоол хоёрдохи жэлээ малажалда хүдэлмэрилнэ,—гэжэ нүхэр Сагадаев хөөрэнэ.—Тиигээшье hаа, түрүү hаалишадай нэгэн боложо шадаа. Энэ жэлэй 10 hара соо нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриhөө 2.300 литр hү hаагаа. Энэ жэлдэ 3 мянган литр hү hааха зорилготой. Гансахан июль hара соо 370 гаран литр hаабал даа.

Дари Номитовнатай хамта ажалладаг hаалишад Ногоон-Дари Лузунова 10 hара соо үнеэн бүриhөө 1200 гаран литр hү hаанхай.

Иигээд лэ нэгэ хэдэхэн жэл болохолоор hаалишаднай бүри ехэ hү hаадаг болохо ёhотой. Зургаадахи табанжэлэй турша соо малажалаа ехээр хүгжөөхэ, hаамхай үнеэдэйнгээ тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень бүри ехээр дээшэлүүлхэ ёhотойбди.

Тиихын тулада үшөөл ехэ хүдэлмэри хэгдэхээр хараалагдана. Мүнөө энэ Сүхэ мүрэнэй эрье дээрэ 200 толгой үнеэдтэ типовой байра барижа байнабди. Проектын ёhoop, малшадай бүхы хүдэлмэри механизировалэгдэхэ юм. Жэшээнь, электрын гэрэл оруулагдаха, зосоогоо худагтай байха, дүүжэн харгы хэтдэжэ, малай хоол асаратдаха ёhотой.

Энэ байратай зэргэлээд, 800 тонны силоснэ траншей барьябди. Мүнөө тэндээ силос даража байнабди.

Үнгэрэгшэ жэлдэ колхознай нэгэ миллион хоёр зуун мянган түхэригэй доходтой байгаа. Энэ жэлдэ нэгэ миллион зургаан зуун мянга болгохоор түсэблэгдэнхэй.

Январиин 1-hээ эхилжэ, колхознигуудта hара бүхэндэ аванс үгэдэг болообди. Иигэжэ гэшүүдые урмашуулхада залхуу хүнүүд үгы болож, ниитын ажахыда хабаадалсаха хүнүүд олошорhон байна. hара бүри ажалта үдэр бүхэндэ хоёр түхэриг хубаанабди. hайнаар ажаллажа, нормоhоо үлүү ажал хэhэн хүнүүдтэ мүнгэн шан үгэдэгбди. Манай малшад хүсэ шадалаа гамнангүй hайнаар ажалладаг, мүн правленишье тэдэнhээ юумэ хайрладаггүй. Малшаднай энэ жэлэй 6 hарын турша соо 6484 түхэригэй мүнгэн шан абаhан байна. Тэрэнhээ гадна, ажалта үдэртөө hара бүхэндэ мүнгэ абадаг гээшэ ааб даа.

Манай түрүү hаалишан Дари Номитовна үнеэн бүриhөө үдэр бүхэндэ арбан хоёр—арбан гурбан литр hү hаана. Бодоод үзэгты даа, hара соо хэды болохоб? Энэ hаалишан hара бүхэндэ адагынь гурбан зуу — дүрбэн зуун түхэриг мүнгэ абадаг юм. Иигэжэ колхознигуудые урмашуулхада ажал хүдэлмэришье hайнаар бүтэдэг болоо.

Теэд энээхэн хөөрэлдөөн соогоо колхозой бүхы ажахы тухайда хэлэхын аргагүй, тииhээ тиитэрээ мүнөөмнай хөөрэлдэжэ hуухаар заб сүлөөмнайшье тиимэшэг гээшэ.

— Зай, би иигээд бригаданууд дээгүүрээ ябажа ерэхэмни даа, та Цынгуноватай уулзахаа hанаа hаа, тэрэнэй гүүртэдэ ошожо, өөртэйнь хөөрэлдэгты, hаалишадаймнай байра байдалтай, ажал хүдэлмэритэйнь танилсахат,—гээд түрүүлэгшэ hууриhаа бодошобо.

Түрүүлэгшэдэ баяр хүргөөд, газаашаа гарабабди.

— Иишээ ошооройгты, тосхонhoo гараад ябахадатнай Сүхэ мүрэнэй эрье дээрэ малай зунай байра харагдаха байха. Малшаднай өөhэдынгөө хүсөөр тэрэ байра барижа, мал адуулхада бэлшээри hайнгай газарта бууhан юм,—гэжэ түрүүлэгшэ нэмээбэ.

Хоёр тээшээ тарабабди. Тосхоной үйлсөөр колхознигууд өөhэдтөө олон шэнэ, үндэр, hайхан гэрнүүдые бодхоонхой, мүн эндэшье, тэндэшье барилга бодхоогдожо байна. Тосхоной захада хүрөөд, Сүхэ мүрэнэй эрье дээрэ байhан нэгэ хэдэн байранууд тээшэ ошобобди. Тала дайдаар ургашаhан үнгэ бүриин гоё hайхан сэсэгүүд нюдэ hаргаана, бишыхан шубуухайнуудай жэргэхэнь таhалгаряагүйгөөр дуулдана. Дэлэн ехэтэй үнеэд баахар баахар алхалалдаhаар малай байранууд тээшэ субана. Нэгэ залуухан басаган тэдэниие угтажа, хашаан соо оруулна.

Гэртэ ороходо хоёр—гурбан эхэнэрнүүд сайгаа түргэхэн уугӑад, үнеэдээ hаахаяа гараха гэжэ ехэл яаралтайгаар аяга табагаа бэлдэнэ. Түр зуура үүдэн нээгдэжэ, гушаад тухай наhанай, наранда дүрэhэн хара хүрин шарайтай, набтаршаг бэетэй эхэнэр орожо ерээд, мэндэшэлбэ.

Уданшьегүй танилсажа, бага багаар хөөрэлдэhөөр байтараа бүри халажа оробо хэбэртэйбди. Энээхэн хэды минутын турша соо hаалишад нилээд ехэ юумэ хөөрэжэ үгэбэ.

— Үнинhөө хойшо малажал дээрэ хүдэлмэрилhэн нүхэрнай тэрэ hуугааша Ногоон-Дари Лузунова гээшэ, Гура, Зоя бидэ гурбан hаяханайл — хоёрдохи-гурбадахи жэлээл ажаллажа байнабди даа,—гэжэ Дари Номитовна хэлэнэ. —Нёдондо үбhэ тэжээлээр бага зэргэ ядалдаhан хадаа энэ жэлдэ тэрэ алдуугаа дабтахагүй hанаатай, үглөөгүүр үнеэдээ hаажа, бэлшээридэ гаргажархиhоор лэ, үбhэ хуряалгада туhалалсадагбди. Багаханшье юумэ хээ hаамнай туhа нэмэри болохо бшуу. Энэ жэлдэ үбhэ тэжээл ехээр бэлэдхэхэ, мүн силос ехэшэгээр дараха тэhэн түсэбтэй юмди. Хай, түсэбөө дүүргэхэл бэзэбди гэжэ hанахаар. Ногооной гарасашье энэ жэлдэ гэмгүй байна. hаяын ехэ бороогой hүүлээр улам hэргэжэ захалаа. Бидэнэр жаран гектар газарта ногоон конвейер болохо хара таряа овёс хоёрые холижо таряа hэмди. Мүнөө тэрээнhээ үнеэдтээ бага багаханаар эдюулжэ байнабди. Кукурузамнай энэ жэлдэ hайнаар ургаха хэбэртэй. hанаhанаа хүсэлдүүлээл hаа, үбэлэй хүйтэндэ, хабарай hалхинда «ташаагаа тулаад» hуухадамнай болохо даа...

— Дари Номитовна, хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухайда, ажалайнгаа үдэрые ямараар хубаарилдаг тухайгаа бага зэргэ хөөрэжэ үгөө hаатнай hайн байгаа,—гэбэбди.

— Манай фермые даагша Константин Очиржапович Будаевтай хөөрэлдөө hаатнайл хуу хэлэжэ үгэхэ hэн ха. Үбэл армиhаа табигдажа ерэhээр эндэ ажаллажа эхилээ. Армида ябаhан хүн хадаа журам сахиха дуратай. Энэ харагты даа,—гээд, ханада үлгөөтэй байhан расписани заана.

— Үглөөнэй 4 часта үнеэдээ hаагаад, үдэрэй бэлшээридэ гаргадагбди. Мүнөө иигээд, үдэшын 5 час 30 минутада hаахаяа гарахамнай, хоёрдохи hаалгамнай гээшэ. Тиигээд лэ hүниин бэлшээридэ гаргадагбди. Доржо Рампилов, Дулма, Цырен Томитовануудн ай үнеэдээ hайнаар, hайн бэлшээритэй газарта адуулдаг юм. Тэдэмнай бэлшээреэ гурба таhалжа, малаа бэлшээдэг. Нэгэ газартань 6—7 хоног адуулаад, нүгөөдэдэнь абаашадаг. Хоёр долоо хоножо, түрүүшынгээ бэлшээридэ ерэхэдэнь, ногоониинь гүйсэд ургаhан байдаг юм. Манай эндэ бэлшээриин газар хоморшог юм даа, иигэжэ адуулаагүйдэ аргагүй. Хүдэлмэриимнай дүй дүршэл гэхэдэ, хүнэй мэдэхэгүй юуншье байгаадхиха hэм, hайнаар харууhалхын хүсөөр лэ үнеэднай hүтэй байдаг лэ даа. Үнеэдэйнгээ тугаллахаhаа арбан хоног урид дэлэнгыень угаадаг, нидхэрдэг байнабди. Юуб гэхэдэ, иигэжэ бэлдэхэдэ үнеэн тугаллаhанhаа хойшо hүеэ дууhынь үтэдэг юм. hаахынгаа урда тээ дэлэнгыень бүлеэхэн уhаар угаадагбди, тиихэдэ ходо сэбэр ябадаг, hүн соо шорой тооhон ородоггүй.

Бидэнэр тугаллаhанайнь hүүлээр арбаад хоног соо үнеэдээ үдэрэй 3 hаадагбди. Тиигээд саашадаа дадхааhаар, хоёр hаадаг болонобди. Түрүүшээр 3 дахин hаагаагүй hаа, хүхэниинь задаржа, hүеэ гоожуулдаг юм.

Үнеэдээ жэлэй 11 hара соо hаадагбди. Нёдондо үнеэн бүриhөө 800 литр hү hааха түсэбтэй аад, тэрэнээ нилээд үлүүлэн дүүргээ hэмди. Энэ жэлдэ үнеэн бүриhөө 1200 литр hааха түсэбтэйбди. Мүн энэшье түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ бэзэбди гэжэ найданабди. Хойто жэлhээ манай иишэ ябаарайгты, ондоохон лэ болошоhон байхабди даа.

— Зай, баяртай манай иишэ ябажа байгаарайгты,—гээд, Дари Номитовна үнеэдээ hаахаяа яараба. Эгсэ 5 час 30 минута. Нэгэл сагта үнеэдээ hаажа дадашаhан hаалишад халаадуудаа үмдэжэ, хүнэгүүдээ бариад газаашаа гараба. Таатай зохидоор баригдаhан hарабша доро томо халуун үнеэн хибэдэhээ хибэжэ, hаалишадай ерэхые хүлеэжэ байна.

hаалишадта үшөө ехэ амжалта туйлахыень хүсөөд, дахин уулзатараа баяртай гэлсэжэ хахасаа hэмди.

Л. ВЛАДИМИРОВ.

Афганистанда Советскэ Союз туһаламжа үзүүлнэ

КАБУЛ, августын 22. (ТАСС). Афганистанай экономикые хүгжөөлгэдэ 100 миллион доллар зээли Афганистанда Советскэ Союзай үгэхэ тухай хэлсээе Афганистанай арадай совет августын 16-да баталан абаһан байна.

Энэ зээли хүнгэлэлтэтэйгээр үгтөө, тэрэ хадаа ямаршье политическэ услови болон уялга үгэлгэгүйгөөр табигдаа гэжэ арадай совет өөрынгөө хэһэн мэдээсэл соо тэмдэглэбэ.

Советскэ Союзай үгэһэн зээли тус орондо шухала хэрэгтэй барилгануудые бодхоохын тула ашаглагдаха ба оронойнгоо ажахые хүгжөөхэ табанжэлэй түсэбые дүүргэлгэдэнь Афганистанай правительствода туһалха байна.

Советскэ правительство Афганистанда зээли үгэхэһөө гадна, тэрэ мүнгөөр бүтээгдэхэ хүдэлмэриин түсэбые дүүргэлгэдэ техническэ туһаламжа үзүүлнэ гэжэ арадай соведэй тус мэдээсэл соо саашань хэлэгдэнэ. Орон доторхи түрүүшын азотно-тукова завод, электростанцинууд, Саланг шэлэ дээгүүр гараха харгы, автомобиль заһабарилгын мастерскойнууд, ирригационно барилгануудта хэрэгтэй зэмсэгүүдые бүтээхэ завод болон бусад объектнүүдые барихын тула бэдэрэлгын, шэнжэлэлгын ба проектнэ хүдэлмэри хэхэ тухай 10 гаран хэлсээ советскэ организацинуудай ба Афганистанай хамаата министерствонүүдэй хоорондо баталагдаа.

Энэ хадаа элитэ табан ёһо заршамай үндэһөөр Советскэ правительствын ябуулдаг зэргэлээд амгалан ёһоор һууха политикатай зохилдоно гэжэ тус мэдээсэл соо тэмдэглэгдэбэ.

Советскэ туһаламжын илгаань юуб гэхэдэ, хүдэлмэри эрхим шанартайгаар ба түргэнөөр хэгдэдэг байна. Энэ оной июнь—июльдэ лэ түрүүшын хэлсээнүүд баталагдааһэн. Теэд мүнөө советскэ мэргэжэлтэд хүдэлмэри хэжэ байна. Кабульска аэродромые шэнэдхэн байгуулха, Баграмида аэродром бариха талаар бэдэрэлгын хүдэлмэри хэгдэжэ дүүргэгдэхэнь ойртоо, азотно-тукова заводой барилга дээрэ бэдэрэлгын хүдэлмэри хэгдэнэ, харгы бариха советскэ мэргэжэлтэд ерээ.

Советскэ мэргэжэлтэд хараалагдаһан энэ барилгануудые бодхоолгодо техническэ туһаламжа үзүүлхэһээ гадна, эдэ предприятинуудта хүдэлмэрилхэ мэргэжэлтэдые өөһэдынгөө национальностиин дундаһаа бэлдэхэ хэрэгтэнь афганска правительствода туһалха юм.

Афганистанай министерствонүүд болон организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд советскэ мэргэжэлтэдэй хүдэлмэриие һайнаар сэгнэнэ. Советскэ мэргэжэлтэдэй хүдэлмэриие мүн тус ороной арад зон һайшаан магтана.

Советскэ Союзда үгтэхэ судна

ВЕНА, августын 23. (ТАСС). Мүнөөдэр Корнейбургдэхи судоверфьдэ «Владивосток» гэжэ хүсэтэ буксир уһанда табигдаба. Энэ судна австро-советскэ худалдаа наймаанай хэлсээнэй ёһоор хэгдэһэн советскэ захилаар бүтээгдээ юм.

Судные уһанда табилгын баярта хабаадалсахаяа Австрида байһан советскэ түлөөлэгшэд — онсо ба бүрин эрхэтэ посол А. А. Смирнов, худалдаа наймаанай түлөөлэгшэ В. И. Клочек, Австридахи советскэ посольствын ба торгпредствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд уригдаһан байна.

Австрийска талаһаа Австриин гадаадын хэрэгүүдэй министерствын протокольно таһагай начальник Фильц, австрийска судоверфьнүүдэй хиналтын соведэй түрүүлэгшэ Франковский, «австрийска промышленна ба горно управлениин» түлөөлэгшэ Палашек болон бусад байлсаба.

Судные уһанда табиха үедэ судоверфиин бүхы хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүд тэндэ суглараад байгаа.

Ливанай правительствын шиидхэбэри

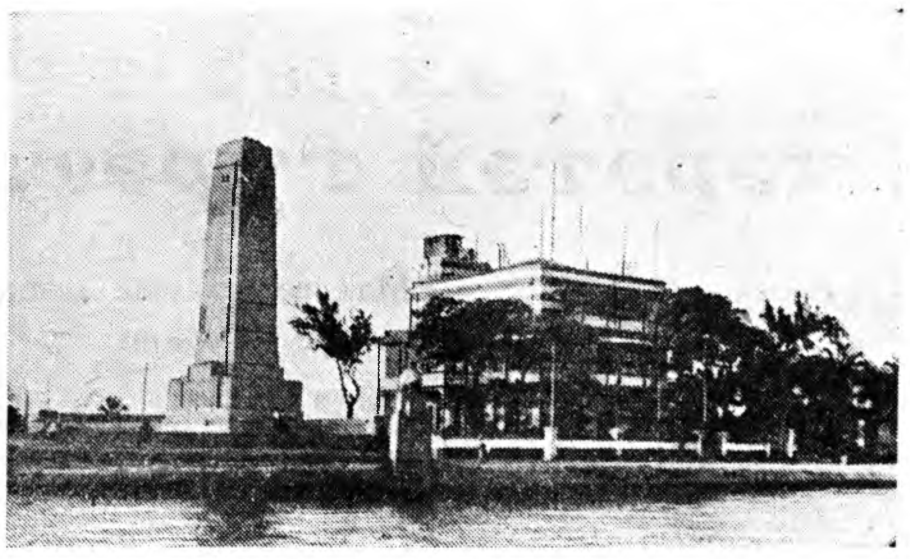
БЕЙРУТ, августын 23. (ТАСС). Үсэгэлдэр Ливанай министрнүүдэй соведэй заседани болоо гэжэ «Жур», «Ориан» газетэнүүд мэдээсэбэ. Ливанда байһан харийн бүхы компанинуудһаа налог татажа абаха тухай хуулиие бодото дээрэнь бэелүүлхэ тухай асуудал тэрэ заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Ливанска правительство «Ирак Петролеум» гэжэ английска компаниһаа хамта дээрээ 33 миллион ливанска фунт налог абаха, тэрэ тоодо 22 миллион фунтые 1952 оной январьһаа мүнөө үе хүрэтэрхи налог болгон абаха, 11 миллиониие энэ компаниин абадаг олзо тухай худал мэдээ үгэһэнэй түлөө яла болгон абаха гэжэ тогтообо.

Үсэгэлдэр Ливанай финансын министерство хадаа жэл бүри 4 миллион ливанска фунт түлэхэт гэжэ бейрутскэ портын француззка компанида тусхай эрилтэ хэбэ гэжэ тэрэл газетэнүүд мэдээсээ. Энэ эрилтэ һаяхан абтаһан хуулиин ёһоор хэгдэһэн байна.

Баруун Пакистанда үер болоһон тушаа

НЬЮ-ЙОРК, августын 23 (ТАСС). Һаяхан Баруун Пакистанда үерэй болоходо 55 мянган гэр һандаргагдаа, 485 мянган акр эдлүүриин газар уһанда абтаа гэжэ Лахорһоо Юнайтед Пресс агентствын корреспондент мэдээсэбэ. Үер болоходо 70 хүн үхэһэн байна.

ЕГИПЕТ. **Суэц.** Суэцкэ каналда ородог газар. **ТАСС-эй фотохронико.**

Суэцкэ канал тухай асуудалаар Лондонско конференци

ЛОНДОН, августын 22. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Конференциин саашанхи хүдэлмэри тухай асуудалые делегацинуудай бодожо үзэхын тула конференциин түрүүлэгшэ С. Ллойд хахад часай забһарлалга хэһэн байгаа.

Забһарлалгын һүүлээр австралийска түлөөлэгшын дурадхалаар заседаниие үшөө нэгэ часаар хойшолуулха гэжэ шиидхэгдэбэ.

Хоёрдохи забһарлалгын үедэ американска дурадхалые дэмжэдэг оронуудай түлөөлэгшэдэй амяарлажа хөөрэлдөө хэһэнэйнь һүүлээр Шэнэ Зеландиин түлөөлэгшэ хадаа американска проектые һайшааһан оронуудай түлөөлэгшэдэй зүгһөө нэгэ хэдэн делегадуудые һунгажа, американска дурадхалые Египедтэ барюулхыень тэдэнэртэ даалгая гэжэ гэнтэ дурадхаба. Индийскэ делегациин хэлэһэн ба Советскэ Союзай, Индонезиин, Цейлоной дэмжэһэн хараа бодолые хараадаа абахагүй һанаатай Шэнэ Зеландиин түлөөлэгшын дурадхалые Д. Даллес тэрэ дары һайшааба.

США-гэй делегациин болон тэрэнэй хараа бодолые дэмжэгшэдэй гаргаһан энэ юрэ бусын арга мэхэ дээрэһээ боложо удаан саг соо шанга буляалдаан болобо. Энэ конференциие зарлахадаа гаргаһан нэгэн талын ба нюур хараһан ябадалаа улам ехэ болгохо, конференциие хоёр хуби болгон һалгааха зорилготой Шэнэ Зеландиин дурадхалые советскэ делегациие толгойлогшо Д. Т. Шепилов буруушааба.

Индийскэ делегациие толгойлогшо К. Менон, Цейлоной делегациие толгойлогшо Корea гэгшэд Шэнэ Зеландиин дурадхалые мүн лэ эрид буруушааба. Удаан саг соо буляалдаа хэгдэһэнэй һүүлээр үглөөдэр болотор заседанида забһарлалта хэхэ гэжэ шиидхэгдэбэ.

ЛОНДОН, августын 23. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Хахад үдэрэй һүүлээр Суэцкэ канал тухай асуудалаар лондонско конференциин түгэсхэлэй заседани эхилбэ.

Конференциие хоёр хуби болгон хубааха, Даллесай түсэб соо хэлэгдэһэн гансал хараа бодолые хууліин хүсэтэй болгохо, индийскэ проектые огто тоохогүй һанаатай дурадхалнуудые буруушаажа мүнөөдэр советскэ делегациие толгойлогшо Д. Т. Шепилов дахин эрид шанга үгэ хэлээ.

— Зүблөөнэй боложо байха үедэ элдэб янзын хараа бодолой хэлэгдэһэниие тэрэл ёһоорнь, гүйсэдөөр Египедтэ дуулгаха, хамаата оронуудта дуулгаха, дэлхэйн арад ниитэдэ дуулгаха уялга абаха гээшэ, энэ ушарта демократизмын эгээн захын эрилтые сахиха ябадал болоно, — гэжэ Д. Т. Шепилов хэлээ.— Нэгэ бүлэг лэ хабаадагшадай һанамжые Египедтэ дуулгаха гэһэн Шэнэ Зеландиин түлөөлэгшын дурадхал демократизмын ёһо заршамые бүдүүлигээр хазагайруулна.

Зүблөөнэй үедэ түйлагдаһан һайшаама дүнгүүд түгэсхэлэй тобшо коммюнике соо бэшэгдэжэ болохо байгаа гэжэ советскэ делегаци һанана гээд Д. Т. Шепилов хэлэбэ. Египедэй национальна аша туһые харалсажа, Суэцкэ каналаар судануудые сүлөөтэйгөөр ябуулха ябадал хангахын тула хэлсээ хэжэ, суэцкэ асуудалые амгалан ёһоор шиидхэхээ зүблөөндэ хабаадагшадай эрмэлзэжэ байһан тухай дэлхэйн арад зондо дуулгаха хэрэгтэй.

СССР-эй делегациие толгойлогшо юрэнхы тобшо коммюникен проектые уншаба. Энэ проектын үгэ, үгүүлэл бүхэниие заатагүй абагты гэхэгүй байнаб гэжэ тэрэ хэлээ.

СССР-эй түлөөлэгшын үгэ хэлэһэнэй һүүлээр зүбшэлгэ боложо, үнэн зүб хараа бодол һайшаагдаба. Тэрэнэй ёһоор, конференци дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар хэлэгдэһэн бүхы хараа бодолнууд болон бүхы дурадхалнууд Египедэй правительствода дуулгагдаха болобо. Шэнэ Зеландиин түлөөлэгшэ өөрынгөө дурадхалые бусаажа абаба. Суэцкэ канал тухай конференцидэ хабаадаһан 22 ороной түлөөлэгшэд тэндэ болоһон үгэ хэлэлгын стенографическа тоосоое гүйсэдөөр египетскэ правительствода дуулгахыень конференциин түрүүлэгшэдэ даалгаха гэһэн Франциин делегациин толгойлогшо К. Пино гэгшын дурадхалые конференцидэ хабаадагшад бултадаа абаха гэжэ хэлсэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр түрүүлэгшэ хадаа Суэцкэ канал тухай асуудалаар конференци хаагдаба гэжэ соносхобо.

Суэцкэ каналай захиргаанай прав[...] гэшүүнэй мэдүүлгэ

КАИР, августын 22. (ТАСС). Финансын министрын орлогшо, Суэцкэ каналай захиргаанай правлениин гэшүүн Набих Юнес болбол Суэцкэ каналаар суднануудай ябаха гуримые эбдэхэгүйн тула 300 шэнэ лоцмануудые абаха гэжэ правлени шиидхээ гээд мэдүүлээ гэжэ «Аш-Шааб», «Аль-Ахбар» газетэнүүд мэдээсэбэ. 30 шэнэ лоцманууд томилогдоо, тэдэнэй 27-нь египедэйхид, 3-нь грегүүд юм гэжэ тэрэ хэлээ.

«Египетскэ засагай гарта каналай захиргаанай ороходо, суднануудай ябаха гурим эбдэгдэхэ бэзэ гэжэ империалистическэ оронууд һанаһан байгаа,—гэжэ Набих Юнес хэлээ.— Тиигэбэшье, тэдэнэй найдабаринь буруу һүрөө. Каналаар суднанууд урданайхидаал адляар ябажа гарана. Английска ба французска зарим лоцманууд навигаци[...] дуулха һанаатайгаар үб[...] худал шалтаг барая, [...] египетскэ засагаархид [...] греческэ лоцманууды[...] жа, таһалдал гаргабагүй, [...] суднанууд нэгэшье дахи[...] лагдангүйгөөр гаргагдаа. [...] налай захиргаанай прав[...] лийска ба французска ло[...] дулдыданги байхагүйн ту[...] нэ лоцмануудые абаха [...]бэ».

Хариин ямаршье албах[...]рэ тоодо ямаршье лоцма[...] доһон гуримые сахяа[...] ажалһаа гараха эрхэтэй[...] каналаар суднануудай я[...] дэхэ зэргэгүй гэжэ Наби[...] лээ.

Лондондохи египетскэ посольствын мэд[...]

ЛОНДОН, августын 23. (ТАСС). Мүнөөдэр Лондондо Египедэй посольство мэдүүлгэ тунхаглаа. Суэцкэ каналаар суднануудай сүлөөтэйгөөр ябалгые египетскэ правительство хангаха хүсэлэнтэй гэжэ тэрэ мэдүүлгэ соо дахин хэлэгдэбэ.

Каналаар суднануудай сүлөөтэйгөөр ябахые хангахаяа Египедэй эрмэлзэжэ байһан тухай египетскэ правительствын болон президент Насерай хэдэн дахин мэдүүлһэн тухай энэ документ соо хэлэгдээ. 1888 оной Константинопо[...] венци баталһан оронууд[...] тельствонуудтай хамта [...] правительство болбол [...] циие шэнээр хаража үз[...] Суэцкэ каналаар суднану[...] гые хангаха хэлсээ бата[...] асуудал зүбшэхын тула [...] бусад правительствонууда[...] даха конференци зарлах[...] байна гэжэ энэ мэдүүлгэ [...] һануулагдаба.

Д. Эйзенхауэр—республиканска парти[...] США-гэй президентдэ кандидат болго[...]

САН-ФРАНЦИСКО, августын 23. (ТАСС). Республиканска партиин съезд ноябриин 6-да болохо һунгалта дээрэ республиканска партиһаа президентын тушаал[...] далаар Д. Эйзенхауэрые [...]

Мүнөөнэй вице-президен[...] сон вице-президентын кандидадаар һунгагдаа.

Урда Вьетнамай засагаархидай хархис яб[...]

НЬЮ-ЙОРК, августын 23. (ТАСС). Урда Вьетнамай правительство «Шпионажда ба гүрэндэ урбалгада эсэргүү тэмсэл тухай» указ гаргаба гэжэ Ассошиэйтед Пресс агентствын Сайгонско корреспондент мэдээсэбэ. «Харша гүрэндэ туһаламжа үзүүлбэ» гэжэ гү, али ямар нэгэн «коммунистическэ организацида» туһаламжа үзүүлбэ гэжэ гэмнэгдэһэн хүнүүд указай ёһоор саазалагдаха гү, али бүхы наһаараа түрмэдэ һуулгагдаха болоно. «Коммунистнуудтай худалдаа нюуса хэлсээ» хэһэн х[...] торжна хүдэлмэридэ сүлэ[...] указ соо хэлэгдэнэ.

Урда Вьетнамай за[...] шпионажтай тэмсэнэбди г[...] таг бaряад, шэрүүн хату[...] мүрдэлгые хуулита ёһоор[...] сэлэнтэй хэбэртэй. Ороно[...] хын түлөө тэмсэдэг пр[...] организацинууд болон [...] үлииһөө хойшо хашажа байдагынь мэдээжэ.

Шатараар эхэнэрнүүдэй дунда дэлхэйн түрүү[...] эзэлхын түлөө мүрысөөн

Дэлхэйн чемпионкын нэрэзэргэ олсхын түлөө мүрысөөнэй түрүүшын наадан августын 22-то Московскэ багшанарай байшан соо болобо. Елизавета Быкова Людмила Руденко хоёр наадаба. Ольга Рубцова тэрэ үдэр наадаагүй.

Быкова һонёор наадажа, 3 хүбүү үлүүтэй болоо. Партинь дүүргэгдэнгүй хойшолуулагдаа.

Дэлхэйн эгээл бэрхэ 3 шатаршадай мүрысөөндэ 24 тур болохо юм. Шатаршан бүхэн нүгөө [...]тайгаа 8—8 парти наадах[...]

Хэрбээ Быкова нүгөө н[...]шантайгаа хамта 1-дэхи [...] һууриие эзэлээ һаа, дэлхэ[...]онка зандаа үлэхэ юм. Х[...]цова Руденко хоёр 1-дэхи һууриие эзэлбэл, хоорондо[...] дахин наадаха байна.

Энэ мүрысөөн сентябр[...]лотор үргэлжэлхэ.

КИНО

Хүмүүжүүлхы удхатай кинофильм

Манай социалистическэ ороной хүбүүд, басагадай урда ажабайдалай һаруул зам үргэнөөр нээгдэнхэй. Советскэ бүхы гражданинуудтай хамта тэдэнэр Коммунистическэ обществын гоё һайхан ордон байгуулалсана. Коммунистическэ партяар хүмүүжүүлэгдэһэн манай залуушуул социалистическэ байгуулалтын түрүүшын зэргэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Томо—томо промышленна предприятинууд дээрэ гү, али шэнэ газар элдүүрилгэ дээрэ хүдэлмэрилхэдөө тэдэнэр габьяата ажалаараа хододоо суурхажа, арад зонойнгоо дунда нэрэтэй солотой болодог байна.

Ажабайдалай арюун замда гарахадань залуу үетэнэй урда элдэб бэрхэшээлнүүд тохёолдожо болодог. Теэд эрэлхэг зоримгой залуушуул ямаршье бэрхэшээлнүүдэй урда тогтонгүй, ажабайдалай шэрүүн һургуулиие амжалтатайгаар гаталжа, Эхэ орондоо туһатай хүнүүд болодогынь бүгэдэндэ мэдээжэ. Гэбэшье, зарим нэгэ хүбүүд, басагад ажал хүдэлмэридэ, ажабайдалда дайралдадаг бэрхэшээлнүүдые дабангүй, өөрынгөө хүсэндэ найдахаяа болижо, һанаһан зориһондоо хүрэхэ гэжэ оролдодоггүй байха юм.

Харин тэдэнэй хэдышье тиимэ буруу һэдэлгэ гаргаа һаань, предприяти, эмхи зургаан, колхоз, совхоз бүхэндэ хүдэлжэ байһан үнэн сэхэ советскэ хүнүүд ажабайдалда түрүүшынхээ ороһоң залуушуулда эсэгэ ёһоной анхарал хододоо табижа, тэдэниие зүб харгыда оруулдаг байна.

Эгээл тиимэ ушар тухай Киевскэ киностудиин табиһан «Иимэ хүбүүн бии юм» гэжэ кинокартина)* элитээр харуулна. Энэ кинокартинын сюжедынь мүнөө сагай юрэнхы ажабайдалһаа абтаһан байна. Тиимэ болохолоороо энэ кинокартина һонирхолтой ойлгосотой бшуу.

...Томохон заводой дархалалгын цех. Эндэхи ажалай юрэнхы нэгэ үдэр харуулагдана. Абаһан уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын тулада хүдэлмэришэд горьтойхон оролдолго гаргана. Урдынхидаал адли 25 жэл соо эндэ ажаллажа байһан наһатай хүдэлмэришэн Полутенин (артист Казаченко) түсэбөө 173 процент дүүргэнэ. Тэрээнтэй сугтаа хүдэлжэ байһан залуу хүдэлмэришэд хуушанай энэ дарханда халуун баяр хүргэнэ. Энэ хүдэлмэришэн олон жэлдэ хүдэлжэ олоһон ажалай баян дүй дүршэлөө залуу хүдэлмэришэдтэ дамжуулан үгэдэг юм. Тиимэһээ Полутенин залуушуулда ехэ хүндэтэй болонхой.

Тус цехтэ залуушуул тон үсөөн. Тэдэнэй зариманиинь эндэ хүдэлжэ, зарим тэды дүй дүршэлтэй болонхой, нүгөөдүүлынь дүй дүршэл үгы шахуу байха юм. Залуушуулай нэгэн болохо заводто һаяхан ерэһэн Антон Карнилинай ажабайдалые бүхы талаһаань эндэ харанабди. Энэ хүбүүн мэргэжэлтэй хүдэлмэришэн болохо гэжэ оролдоно, мүн эрдэмээ дээшэлүүлхэ зорилготойгоор хүдэлмэришэн залуушуулай үдэшын һургуулида һуралсана. Теэд энэ хүбүүнэй урда бэрхэшээлтэй зүйлнүүд дайралдана. Өөһэдынгөө хара ами хараад лэ, залуушуулда элдэб бэрхэшээл тохёолдуулха һэдэлгэ гаргажа, тэдээндэ хүндэ хүшэр даабари цехтэ хүдэлдэг зарим хүтэлбэрилэгшэд үгэнэ. Тэрэ даабариень залуушуулай муугаар дүүргэһэн дээрэһээ цехын хүтэлбэрилэгшэд элдэб үгэ хүүр гаргажа, элдэб эреэнээр аашалалдана.

Иимэ байдалые тэсэнгүй залуу хүдэлмэришэн Антон (артист Шестопалов) уруу дуруу боложо, хүдэлмэреэ орхихо баатай болоно. Мүн һуража байһан һургууляашье хаяна. Һүүлээрнь архида орожо эхилээ. Теэд энэ залуу хүбүүн цехынгээ коллектив соо огто мартагдаа бэшэ. Бүхы залуушуулые, тэрэ тоодо Антон Карнилиниие зүб мүрөөр хүмүүжүүлхэ, зүб харгыгаар ябуулха гэжэ партийна организаци ехэ оролдолго гаргана. Антоной нүхэд, тэрэ тоодо тэрээндэ үнэн зүрхэнһөө дуратай Таня Оленина (артистка Фатеева) тэрээнэй хуби заяан тухай һанаагаа зобоно. Энээнэй ашаар Карнилин һөөргөө коллективтээ бусана, мүн һургуулидаашье саашаа һуража эхилнэ. Уданшьегүй тэрэмнай ажалдаа эрхим амжалта түйлажа эхилнэ. Гадна, хуушарһан бүхы юумэнүүдэй хойноһоо шангаар шагтагалдажа байдаг инженер Симеоновой хэдышье эсэргүүсээ һаань, Карнилин үйлэдбэри дээрэ тон хэрэгтэй, завод дээрэ үлүү шэмээ шууяа зайсуулха нэгэ түхеэрэлгэ байгуулха гэжэ тэмсэнэ. Һүүлэй һүүлдэ тэрэнэй дурадхал һайшаагдана.

Шэн габьяата ажалайнгаа түлөө Антон Карнилин эб найрамдалай тала баригшадай конференцидэ ошоно. Сугтаа хүдэлжэ байһан бүхы хүдэлмэришэдэйнгөө үнэн зүрхэнэй эрмэлзэлгые, советскэ арадай эб найрамдалда дуратайе, ажал хүдэлмэриин гоё һайханиие тэрэ конференци дээрэ Антон ехэ зоригтойгоор өөрынгөө үгэ соо хэлэнэ. Гадна, Антоной өөрыншье ажабайдал һайнаар бүридэнэ. Һүүлэй һүүлдэ Антон Танитай үгэеэ ойлголсоно. Энэ хадаа Антоной арюун һайхан ажалай замда гараһанһаа болоо.

Энэ хүбүүнэймнай ажабайдалайнь харгы иимэл байна даа. Ажал хүдэлмэридэ дуратай, сэбэр һайхан сэдьхэлтэй хүн хадаа коллективэй хүмүүжүүлхы хүсөөр зүб харгыда ороно ха юм. Киногой эгээл хүсэтэй талань эндэл харуулагдана гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, Антон Карнилин шэнги хүбүүд ямаршье коллективые, предприятиие абажа харабал олон байха. Тиимэ хүбүүд энэ кинокартиные хараад байхадаа хэрэгтэй согсолол хэхэнь дамжаггүй.

Тус кинодо гол түлэб залуушуулай ажабайдал харуулагдана. Тиимэһээ Антонһоо бэшэ залуушуулые хаража үзэхэдэ мүн һонирхолтой байна. Эндэ харуулагдаһан хүн бүхэнэй абари зан ондо ондоо ха юм. Цехын начальнигай басаган Люсиие (артистка Крачковская) абаад үзэе. Энэ басаган ехэ эрхээр, эжы баабайнгаа зөөлэхэн гарнууд дээрэ өөдөө болоһон байна. Тиимэһээ ажабайдалые тэрэ бүришье ондоогоор ойлгохо байгаа. Тэрээнэй һанаанда ажабайдал гээшэ гансал гоё һайхан карнавал, хатар наадан шэнгеэр һанагдана. Һаяхан 10-дахи класс дүүргэһэн аад, саашаа һурахашье юумэгүй, ажал хүдэлмэри гэхэдэ ой ухаанһаа дурагүй, гансал хүхюу, зугаа наадаар саашаа ябаха гэжэ сохомтой бодоһон басаган байна. Ажабайдал гээшэмнай үнэхөөрөө тиимэ бэшэ ха юм. Уданшьегүй энээниие Люся басаган өөрөө, бэе дээрээ шангаханаар мэдэжэ абаа.

Эсэгынгээ дурадхалаар институдта ороха хүсэлэнтэйгөөр Люся экзамен барина. Теэд оройдоошье бэлэдхэлгүй дээрэһээ тэрэмнай конкурс дабажа огто шадаагүй. Институдта абаагүйдэнь гайхаһан хэбэртэй, олон юумэ бодоһоор, Люся гэртээ аалиханаар үүдээ нээһээр орожо ерэнэ. Эхэнь тэрэнэй шарайе хараад, юунэй болоһониие гансата таагаад орхино. Люсиин уйдхар ехэ байна.

Иимэ байдалда ороод байхадаа эсэгэнь басагаяа ехээр хайрлажа, хайшан гэжэ тэрэниие зүб харгыда оруулхые заажа үгэнэ. Энэ харгынь элитэ ха юм даа. Тэрэ хадаа гансал ажал хүдэлмэриин арюун харгы болоно. Һүүлээрнь комбинезон үмдэһэн Люсиие комсомолка Таня хүтэлөөд, дархалалгын цех соогуур тэрэнэй хүдэлхэ болоһон газартань абаашана. Эндэ анха түрүүшынхээ заводой богоһо алхаһан Люсиин аяг аашануудые артистка Крачковская тон шадамараар харуулна. Люсиин караһан лэ юумэниинь аягүй, аймшагтай шэнги байна, тиимэһээ тэндэ хүлөөшье табиха газарынь олдоногүй. Теэд иигэжэшье тэрэ үни ябанагүй. Уданшьегүй ажал хүдэлмэридөө дадажа ороно. Люсиин саашаашье һуралсалаа [...]лүүлхэ аргань эндэ бэлэ[...] байна. Институдай үдэшы[...]ни мүнөө город бүхэндэ б[...] Гансал энээхэн һүүлшын [...]до оройдоо харуулаагүй[...] байна гэжэ һанамаар.

Мүнөө үедэ хаа хаана[...]лэй һуралсалай бэелүүлэ[...] хада бүхы хүбүүд, [...] дунда эрдэмтэй болож[...] Теэд зарим нэгэн залуушу[...] һургуулидашье һурадаг[...] хүдэлмэридэшье оролдог[...] Тэдээндэ хайшан гээд зү[...] саашадаа орохоб гэжэ энэ[...] тээр харуулна.

Гэбэшье, картина соо н[...] тэрээнэй ямаршье үүр[...] һаниие ойлгосогүй юм. [...] хай хоёр үгэ хэлэлтэй б[...] ной ажалдаа түйлаһан [...] тэмдэглэхэ гээд, карнава[...] болоно. Теэд тэндээ юун[...] Антоной «нүгэл арилгаха[...] тэйгөөр түүдэг носоогоо[...] тэрээниие харайха гэжэ [...] Антон хадаа нээрээл нүг[...] гажа байнаб гэжэ үнэн [...] һанаһан хэбэртэй, уруу [...] түүдэгыень хэды дахи[...] ороно. Энэнь һүзэгтэй х[...] шэнги болохоёо һанана. [...] нэгэ бага ондоогоор хар[...] гаа гэжэ һанагдана.

Тиин Киевскэ студии[...] шэнэ кино мүнөөдэрэй [...] ехэ тааралдана, тиимэ[...] жүүлхы удхатай байна.

Д. ДО[...]

*) «Тиимэ хүбүүн бии юм» («Есть такой парень). В. Ивченкын зохёон табилга. Операторынь С. Ревенко, сценаринь А. Андреевэй. Киевскэ киностуди, 1956 он.

Редакторай [...]
О. ГОМБО[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26 Телефоны редакции: редактора — 46 32, заместителя редактора — 32 74, отв секретаря — 27 37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47 59, пропаганды и переводо[...] культуры и быта, промышленности — 34 05, местной информации и писем — 24 74, корректорская — 32 67, бухгалтерия 37 32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00848. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №[...]